

FOAIA POPORULUI

Pretul Abonamentului :

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane)
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Contra mișcării naționale.

(.:) La sfârșitul săptămânii trecute dieta din Budapesta s'a cuprins trei zile depline numai cu debateri asupra mișcărilor neamurilor nemaghiare din Ardeal și Ungaria. Prilegiu la această discuție au dat „rugărilor“ înaintate de 61 de comitate, prin care cer dietei să iee măsuri pentru sugrumarea mișcărilor naționale, „valahe“ (românești) mai ales. La timpul seu am spus și noi, că comitatul Clujului a făcut începutul. El a întocmit o rugare, pe care a trimis-o apoi tuturor celorlalte comitate ca să o spriginească și ele. Și după oia rfoasă au mai sărit în mocirlă 60! Ele cer, prin acea adresă, *asprirea legii de presă*, așa ca să poți prinde totdeauna pe scriitorul ori-cărui articol; să se oprească cât mai multe foi și cărți ce vin din România și ațîță aici la noi pe Români; mai departe cer înțelepții din Cluj la cari s'a alăturat și alte 60 comitate, *ca să restrângă drepturile bisericii greco-orientale cât se poate mai mult, ștergînd chiar dreptul ei de biserică națională și neatîrnătoare!*; să se schimbe legea școalelor într'acolo, că învățători să nu mai poată fi decât aceia care a făcut examenul de dascăl la o preparandie de stat (ungurească), — și așa mai departe, câte în lună și în soare, toate le-au cerut, pentru scurtarea drepturilor ce mai avem noi nemaghiarii.

Au luat cuvînt la dezbateri mai mulți deputați, fiecare vorbind cum pe el îl taie capul că ar face în fața acestei mișcări. Toți ar dori să o vadă sugrumată cu ori-ce preț și cât mai curînd, dacă se poate chiar și cu puterea, numai sugrumată să fie, căci ea este, negreșit, dovadă luminoasă că popoarele pe care ei ar dori să le vadă ca mîne amorfite, moarte, ear' pe ruinele lor ridicat, înfioat în pene și la largul seu, al lor neam, — nu vor să se lase să moară, ci tot mai mult să trezesc, să deșteaptă, să luminează, ear' această lumină le stînge lor tot mai mult nădejdea că vor ajunge odată acolo unde doresc!

Deputatul *Horváth Bela* (referent) li-a și spus-o ortacilor sei, că:

„În țeara noastră locuită de atâtea neamuri deosebite, va viețui totdeauna o chestie (pricină, întrebare) a naționalităților până când simțirea lor națională nu se va stînge în ele! Decît că acest simțământ n'ar trebui să se prefacă în ură națională contra altora. Și

zice deputatul că cererile acestea să se dea guvernului spre luare în seamă. El să plănească ce e de făcut.

Un alt deputat, vestitul *Pázmándy Dénes*, a zis că:

„Chestiunea naționalităților devine arzătoare mai ales cu privire la Români, căci acolo lucrează și ațîțarea din străinătate. Trebuie să ne ferim, ca această chestiune să nu ajungă azi-mîne o chestiune internațională (adecă pricină în carea să fie lipsă de pășirea la mijloc a puterilor vecine)! În România s'a ivit o pornire care tînde într'acolo, ca unele părți ale țerii să fie slăbite în alipirea lor cătră ea și mai târziu să fie rupte din trupul ei! Despre această guvernul a vorbit multe, dar' n'au făcut nimica. Osândirea câtorva bărbați este, nu e vorbă, o măsură de sugrumare, dar' ea nu va lecuî boala! Guvernul trebuie să-și ațîntească privirile la isvorul de căpetenie al rēului: la ațîțarea ce vine din București!“

Și așa mai departe, hodorosc-trosc! Toți cred că noi de fapt am fi aci foarte mulțumiți cu stăpînirea ungrească, că Ungurii înșiși și slujbașii lor ne sînt dragi de 'i-am purta tot în sin, dar', pēcatele noastre, ne plătesc cei din București să ne arētăm nemulțumiți!... Spre București trebuie dar' privit, Bucureștenii trebuie luați la rēspēr! — Și ear' caută să le zici pe adevărul lor nume: nebuni! Se uită în toate părțile după pricina rēului, numai aci, la noi, unde ar vedē-o, nu! Nu, pentru-că nu vor să o vadă, și nu vor ca apoi să se gîndească la lecuirea cinstită a lui!

Toți vorbesc de o sugrumare a mișcării și nemulțumirii, și toți vorbind despre aceasta se gîndesc la *putere*, la *pumn* și *baionetă*, deși vedē ei că la sfârșit bun pe această cale tot n'au s'o ducă, ear' aceea să fac a nu o ști, că toată nemulțumirea ar perî și toată mișcarea s'ar liniști în ziua când *dreptate* ni-s'ar face! *Să se cinstească legile și foța de noi, și să ni-se dea drepturile ce ni-se cuvîin, deopotrivă cu altor cetățeni ai țerii — și pace va fi! Pînă atunci însă niște nevrednici, ba chiar mișei am fi, când ne-am liniști, ne-am pleca capul și am pune jos armele!*

Debaterile din sēsptēmāna trecută din dieta ungrească ni-au arētāt, că deocamdată încă n'are *Bánffy-pașa* gînd de dreptate, vrea să mai cerce încă cu puterea: au înmulțit dela procesul Memorandului încoace gendarmii, acum vor să introducă „poliția de stat“, o nouē droaie de polițiști, pentru paza liniștii țerii. Vor vedē însă unde vor ajunge cu toate acestea!

Un nou proces mare!

(Δ) Slujbașii unguri țin a să arăta în sus care de care mai mare „patriot“. A ajuns un sărac la slujba de solgăbirēu în ținut românesc, haid' pe lucru de a-și face renume. Ear' asta nu se poate mai bine ca prigonind pe Români. Eată cea mai nouă probă:

Din Alba-Iulia a sosit Luni în 1 Aprilie n. prin telegraf la Sibiu vestea, că acolo este pus la cale din partea tribunalului, un nou mare proces. La 25 Martie n. s'au înmanuat hârtii la nu mai puțin ca 19 Români din *Ciora*, prin care sînt vestiți că sînt puși sub acuză (pîră) pentru-că în luna lui Maiu 1894, pe vremea procesului Memorandului, ar fi scris și subscris o adresă de alipire cătră acușaii în acel proces, și au voit să o trimită la Sibiu, „*Tribunei*“, dar' îndată ce au pus-o la postă, li-s'a și confiscat (luat) de cătră slujbașii unguri,

Cei acușai sînt:

Învătătorul *Ioan Socaciu* din *Ciora* și țeranii: *Mateiu Maiorescu, Ioan Ilie, Grigore Iulescu, Ioan Suvaina, Luca Iulescu, Nicolae Simu, Trifan Oltean, Nicolae Stupar, Vasile Simu, Ilie Iuca, Achim Prenar, Nicolae German, Nicolae Jiborean, Nicolae Deja, George Manoilă, Ioan Maiorescu, Nicolae Cătană și Nicolae Branea*, — adecă de toți nouēsprezece înși.

Învătătorul *Socaciu* a și fost pus în închisoare preventivă (până 'i-se face judecata).

Ca martori sînt chemați 7 Români și 1 Ungur. Ziua pertractării nu se știe până acum.

Nu știm încă ce hotărîre vor fi luat în fața acestei porniri, acușaii, dar' nădăjduim, că asemenea celorlalti mulți țerani și cărturari români de peste tot locul, care au avut a sta față cu juzii maghiari pentru astfel de „cutezări“ naționale, brav se vor purta și mai sus numiții acușai. Las' că mare lucru n'are să li-se întēple, căci adresa nu s'a tipărit nicăiri, ca s'o poată astfel pedepsi pe calea proceselor de presă, ci în felul de față cel mult gîndul, dorința domniei lor de a o trimite ar putē fi oare-cum urmărită. Sē aștepte capētul procesului, care după toate socotințele va eși acolo, că se vor face de ris cei-cc 'l-au pus la cale!

O carte de mare preț.

Di Eugen Brote, neobositul muncitor pentru ducerea la biruință a dreptei noastre lupte naționale, a dat acestei lupte un nou mare sprigin. D-sa a scos de sub tipar la Berlin (ântâiul oraș al Germaniei), o foarte însemnată carte în cauza națională română, numită: „Chestia română în Ardeal și Ungaria; un memoriu de Eugen Brote”. Cartea, scrisă nemțește, are să slujească mult la lămurirea lumii învoțate străine asupra stărilor noastre de aici. E o lucrare de mare preț, care ne va face mult bine și va risipi multe din credințele deșerte ce lumea străină mai are încă asupra „bunătății” și „nevinovăției” Ungurilor.

Din închisoarea dela Vaț.

Cea mai nouă veste ce ne sosește dela Vaț, este earăși neplăcută. Deși iubiiții prizonieri se poartă cât numai se poate de bine și cinstiți, ca oameni cumiți ce sunt, totuși stăpânirea parcă nu se simte fericită dacă nu le poate face zi de zi vre-o greutate, dacă nu le dă vre-o lovitură nouă.

Cu începere dela 1 Aprilie, au început a desface toate scrisorile ce li-se trimis, și numai după cetire li-se predau adresatilor!.. Aceasta pentru-ca, vezi Doamne, nu cumva să ne mai putem înțelege cu dînșii în treburi naționale și dînșii să nu poată scrie nimărui în d'al de astea treburi.

Este aceasta o măsură deosebită, luată pentru dînșii, căci pân' acum nu le desfacea nimeni ce li-se trimitea.

Și totuși acești oameni bucină în gură mare, că libertate ca la noi nicăiri!

„Sporesc” — prietenii lor!

Că „prietenii” Ungurilor „sporesc” (ca mersul racului) pe zi ce merge, slujească ca dovadă și următoarele:

Polonii, o nație odinioară trușă și neastempărată ca Ungurii azi, ajunși pentru asta a fi ruși în trei și împărțiți între trei împărății vecine: Rusia, Germania, Austria, — erau încă singurii „prietenii” ai Ungurilor, și-i laudau până de curând pentru felul cum își dreg treburile casnice în țeară. Acum chiar și foile lor, între care una mare „Dzemick”, încep a scrie greu la adresa Ungurilor, căci prea li-se pare deochiată purtarea acestora față cu nemaghiarii din țeară. Le face aspre imputări pentru oprirea feluritelor adunări politice, literare și sociale, ba chiar și jocurile de teatru a Slovacilor.

Vă sporesc al naibii „prietenii”, împințenăților!

Semne bune!

Din legile noastre.

— Despre comuniunile promontoriale. —
(Urmare.)

§. 70. Adunarea de obște (generală) face regulamentul (planul) după care e a se urma în toate daraverile comuniunii promontoriale și statorește budgetul (ce e a se cheltui) la an; cercetează scotelile de peste an și hotărăște în toate trebile în cari comuniunea se îndrumă la ea (la adunare).

În regulamentul comuniunii e a se statoraci acel loc (pământ), asupra căruia are putere acel regulament; mai departe drepturile și datorințele membrilor comuniunii, datorințele și dreptul comitetului comuniunii și a primăriei ei, felul și învoelile sub cari sunt a se pune în slujbă jitarii și pândarii, precum și îndrumările ce sunt a se da acestora.

Dacă comuniunea ia în grija sa și învoirea viilor pustiite de filoxeră, spriginirea sporirii de sădire a viiei, și apărarea contra boalelor de viie, atunci e a se prescrie în regulament că pentru atingerea acestor scopuri, cum, după ce plan și în ce chip e a se lucra.

Schimbările ce s'ar simți de trebuință să se facă în acest regulament, le hotărăște din vreme în vreme comuniunea.

Regulamentul trebuie făcut în jumătate de an dela întemeierea comuniunii, și înaintat spre întărire la mai mari (stăpâniri).

§. 71. Acel proprietar (stăpân de avere) a cărui avere e tocmai în marginea hotarului ce se ține de comuniunea promontorială, la șese ani după întemeierea comuniunii, își poate cere repășirea (eșirea) din comuniunea promontorială, și anume când:

a) prin eșirea sa nu face nici o pagubă comuniunii;

b) dacă și-a plătit toate datoriile ce avea de plătit comuniunii.

Datoriile obștești (publice) ce le-ar fi având comuniunea, pe când el repășește, îl îndatoresc și pe membrul ce ese din ea, și el are a le purta și el, până când acelea s'au plătit de tot. Dar de cumva doritorul de-a repăși și-a cultivat pământul până aci cu viie, numai așa poate fi lăsat să ese din comuniune, dacă de aci încolo ar dori să cultive alte plante pe pământul seu, și dorința aceasta o și dovedește stîrpindu-și viia.

Dacă hotarul comuniunii este îngrădit, ori încungiuat cu șanț proprietarul dela margine ce vrea să se deslipească de comuniune, e dator a muta, pe cheltueala sa, gardul ori șanțul acolo unde rămâne hotarul comuniunii după repășirea sa.

Un membru ce de bună voe a intrat mai târziu în comuniune, poate eși din ea când vrea, îndată-ce și-a plătit tot cu ce ar fi fost dator față de dinsa.

Membri astfel repășiți însă, n'au drept la nici o parte din bunurile (fondurile ori averile) de altfel obștești, ale comuniunii.

Ear' dacă a dat vr'odată dovadă despre aceste mari însușiri ale d-sale, apoi „Hora”, care aseară a însuflețit întreg publicul adunat la concertul din sala dela „Gesellschaftshaus”, este o strălucită mărturie. Nu-i simțământ în popor, cărui în această neîntrecută „Horă” dl Dima se nu-i fi dat expresie. Noi îl felicităm, ca pe compozitorul celei mai însemnate cântări populare românești, care ori și unde și înaintea celui mai priceput public de s'ar cânta, autorului și națiunii române numai laude-ar câștiga!

Mult au plăcut deasemenea cele trei cântece populare slovacești, întocmite pentru cor tot de dl Dima. „Num'ar stînge dorul” și „Cărăușul” sînt niște cântece duioase și plăcute. „Antica dela moară” este cântare drăgălașe și eroică, deși e vorba numai de o fată, cărei îi rătăciseră „bobocii găștei sale”.... Toate trei au plăcut foarte mult cât publicul a cerut repeșirea celei de a treia. Ele au mai ajutat negreșit și la întărirea simțământelor de frăție ce leagă pe Români și Slovaci, singurii, cari în acest colț al Europei sînt destul de bogăți în cântece populare pentru-ca să se asamene

§. 72. Contra hotărîrilor adunării generale a comuniunii, se poate apela la antaia instanță administrativă.

§. 73. Comuniunile promontoriale întemeiate odată, numai după trei ani se mai pot sparge, și anume:

a) în comuniunile mai mari ca de o sută de jugere, dacă într'o adunare generală conchemată anume spre acest scop, mai mult ca trei din patru părți a proprietarilor cer desființarea;

b) în comuniunile mai mici ca de o sută de jugere, dacă mai mult de jumătate din proprietari, după avere, o cer.

Hotărîrea de desființare are putere numai după ce a fost întărită de autorități (mai mari).

Cap IX.

Despre poliția de câmp.

§. 74. Comunele toate sînt datoare a-și avea jitarii (păzitorii de țarină), jurați, (comuniunile promontoriale pândarii lor), și să îngrijească de plătirea lor.

Intrucât anumite comune sînt a se scoate de sub îndatorirea de a-și ținea păzitori statornici, sau intrucât anumiți gornici (păzitori de pădure) sînt a se însărcina și cu jitaritul, mai marii (autoritățile) au să hotărăască.

§. 75. Plătirea jitarilor cade în sarcina proprietarilor (celor ce au pământurile).

Cine are cel puțin o sută de jugere catastrale de pământ pe hotarul unei comune, ori a mai multora dar' vecine, poate să-și țină și numai singur un jitar, și atunci nu e dator a da ajutor la plătirea jitarilor sătești.

Proprietari cari au mai puțin ca o sută cincizeci de jugere de pământ, sînt îndatorăți a da și ei plată jitarilor comunali, chiar și atunci când de altfel și-ar avea păstorii (pentru vitele lor) deosebiți, (adeacă nu și jitarul lor deosebit, ci numai păstorul).

Astfel de păstori nu pot fi înzestrați cu drepturile ce se dau prin legea de față jitarilor.

Proprietarii locurilor, grădinilor, pometurilor și viilor cari sînt îngrădite, fără privire la mărimea lor, au drept să-și țină jitarul lor deosebit și jurat, și pentru locurile acelea nu mai trebuie să dea plată și jitarilor comunali.

§. 76. Pentru slujba de jitarit poate fi jurat numai acela, care a fost primit de comună pentru paza hotarului ei, ori a unei părți a acelu hotar, și: care a fost luat de păzitor de cătră un proprietar cu avere mai mare ca o sută de jugere catastrale, ori pentru paza locurilor, grădinilor, pometurilor și viilor încungiuurate cu gard.

§. 77. Ca jitar poate fi jurat acela, care e cotățean ungar (al țerii-ungurești), care nu e sub tutorat nici sub bancrot, nu e pus sub cercetare pentru fărădelege și n'a fost închis pentru fărădelege; n'a fost judecat pentru vre-o crimă ori faptă selerșită din lacomie de câștig; care nu e sub o osândă de

cu noi... Greu de cântat a fost piesa „Dor de primăvară”. Sub conducerea dlui Dima toate greutățile au fost însă învinse. Ea a reușit strălucit. Ca cântăreți singuri (solo) parte grea a avut domnișoara Alexandrina Cunțanu. Avînd o școală bună și o voce plăcută, d-șoara Cunțanu a câștigat însă plăcerea publicului chiar la început și plăcerea aceasta a crescut, în măsură ce și vocea d-șoarei creștea în întindere. A plăcut mult cu deosebire acolo unde era însoțită de corul damelor.

În vocea d-șoarei Cunțanu, „Reuniunea” a câștigat o putere, care îi va ajuta mult la gloriile ce câștigă după fiecare concert!

Doamna Maria Crișan a cântat solo (singură) în „Dor de primăvară”. A cântat cu toată gingășia tinerească, a talmăcit deservit întreaga patimă mare ce compozitorul a pus în lucrarea sa. Vocea-i parcă mai mlădie ca în trecut, a cântat cu o fineță de adevărată artistă, ear' părțile dramatice ale piesei le-a executat cu o putere proprie norocoasei d-sale voce, care cu deoseire în quartettul dela urmă plutea parcă peste toate

FOIȚA.

Un concert strălucit.

Marți seara (2 Aprilie n.), s'a dat în Sibiu de cătră falnica „Reuniune română de muzică”, concertul, al cărui program l-am publicat în numărul trecut. A fost o seară înălțătoare și de mândrie pentru fiecare Român! Dl profesor George Dima, măiestrul conducător al acestei reuniuni, poate fi mândru de isbânda ce a avut în această seară, ear' neamul românesc poate fi și el mândru că are între fiii sei bărbați ca dl Dima, și că se poate fâli cu reuniuni ca cea condusă de d-sa.

Scoatem din darea de seamă a „Tribunei” câteva părți despre acest concert. Vorbind despre dl Dima, „Tribuna” scrie:

„Admirațiune deplină numai acela poate aduce dlui Dima, care îl vede, ori l-a văzut în mijocul Reuniunii condusă de d-sa cu atâta măiestrie. D-sa este mare măiestru și ca compozitor și ca conducător de cor.

perdere a slujbei; e cu purtare bună și e de 24 ani. Jurarea 'i-se poate tăgădui aceluia care are scăderi de minte ori de trup, care 'l-ar împedeca la îndeplinirea slujbei sale. Cei-ce pe lângă celelalte, mai știu și ceti și scrie, sînt a fi luați ei mai înainte în socoteală.

§. 78. Jurământul se pune înaintea solgăbirului (ori a căpitanului orașului, ear' în Budapesta înaintea primarului cercual), care ia protocol despre punerea jurământului și dă despre asta o adeverință în care se înseamnă numele jitarului și locul dat lui în pază. Această adeverință slujește jitarului pentru a adevăra el, când și unde ar fi lipsă, că cine e. Tot atunci se dă jitarului și semnul de slujbă, prescriș prin poruncă ministerială, pe care păzitorul în vremea slujbei are să-l poarte la loc văzut. La sfîrșitul slujbei sale jitarul are să dea în seamă primăriei atât adeverința cât și semnul, ear' primăria în timp de 15 zile are să le trimită aceluia mai mare, dela care le-a primit. Atât primăria cât și oficiul solgăbiruiesc au să țină seamă (să-i aibă însemnați în scris) pe jitarii lor jurati.

§. 79. Jitarii la pășirea lor în slujbă depun următorul jurământ:

„Eu N. N., jur pe atotputernicul și atotștiutorul Dzeu, că voi păzi cu credință hotarul încredințat mie spre păzire, și toate cele ce se țin de el, și voi arăta fără întârziere pe aceia care vor face pagubă ori vor încerca se facă, pe hotarul încredințat pazei mele, ear' fiind de lipsă, fi zălogesc sau prind; toată paguba după a mea putință o voi împedeca; voi prețui pagubele făcute după cea mai bună a mea credință; pe un nevinovat nu-l voi învinui nici bănuî pe nedrept, nu voi părăsi paza și slujba mea, fără de știrea și învoirea stăpânului meu sau fără vre-o pricină neîncungurată, și despre toate acelea ce sînt încredințate pazei mele, voi fi totdeauna răspunzător. Așa să-mi ajute Dzeu!”

§. 80. În treburi de pricină pentru țarină, spusele jitarului făcute cu pomenirea jurământului seu depus, întrucât acelea nu-i par judelei bănuitoare, în lipsa de mărturie contrare, au putere adeveritoare.

§. 81. Persoanele (oamenii) jurate pe jitarie, în vremea slujbei lor, sînt a se privi ca păzitori publici (de obște) și sînt înzestrați cu toate acele drepturi pe care le au după lege slujbașii pentru paza publică.

§. 82. Jitarul își perde însă dreptul de a dovedi, îndată-ce nu mai întruनेște cerințele legate de dînsul prin §. 77 și în felul acesta e a să înlătura numai decât dela slujba sa, afară de cazul când din împlinirea slujbei sale 'i-a urmat oare-care slăbire trupească.

§. 83. Îndrumării (vorbei) jitarului, când el e în slujbă și în cercul seu de drept, fiecare e dator a da ascultare, în schimb însă jitarul are a să feră de darea ori-cărei porunci ce nu s'ar ținea de dînsul!

§. 84. Jitarul are drept a zălogi, ear' dacă n'are ce lua, ori dacă cel cu vina nu

vrea să dea, are drept să-l ducă pe el la primărie, dacă 'l-a prins furând pe locul încrezut lui spre păzire, ori încercând a face stricăciune, precum și atunci il poate duce, când nu-l cunoaște pe cel cu pricina ori acela n'are locuință statornică. Pe altfel de oameni numai atunci poate să-i prindă și ducă la casa satului, când 'i-s'ar împotrivi ori 'l-ar vătămă cu vorbe urte, sau când au făcut mare pagubă!

§. 85. Dacă acela pe care are drept să-l prindă, încearcă să scape cu fugă, jitarul are drept să-l urmărească și să-l prindă și pe loc ce nu se mai ține de paza lui.

§. 86. Jitarul are să iee dela vinovat lucrurile furate ori stricate precum și uneltele de care s'a folosit la stricare, are drept mai departe ca întălnind în pământ străin pe un om ce-l bănuie că ar voi se facă acolo vre-o pagubă, și-l vede că are la sine și unelte de care ne folosim la lucrarea ori adunarea roadelor, și acela nu poate adevăra că de ce le-a adus cu sine, să le iee dela dînsul!

§. 87. Primăria duce îndată înaintea judecării la care să cade, pe cel adus ei prins. Lucrurile zălogite au să fie predate numai decât de păzitorii privați stăpânilor lor, ear' de cei sătești primăriei.

Vitele pinse în loc oprit, jitarul are să le închidă și să le dea în seamă stăpânului seu (dacă e păzitor privat) ori primăriei (dacă e sătesc).

§. 88. Jitarul e dator a înștiința stăpânului seu ori primăriei ori-ce pagubă despre care a prins de veste, și încă numai decât, ori cel mult în 24 ciasuri dela aflare, chiar și atunci când pe făptuitor nu-l știe! Dacă zăloagele luate de jitari privați și predate stăpânului lor, nu sînt răscumpărate în trei zile, stăpânul are să le dea și pe astea în seamă primăriei.

§. 89. Fiecare proprietar (stăpân de avere), arăndator, membri ai familiei ori slugitori ai sei, au drept a lua lucrurile furate dela omul prins cu ele, precum și uneltele de care s'a slujit la stricarea lor, ori vitele prinse în loc oprit dar' dacă în trei zile cel ce le are nu-și scoate uneltele ori vitele, au să fie date primăriei în seamă.

§. 90. Hoarele (găini, rațe, găște) prinse în loc străin făcînd stricăciuni, dacă prinderea lor ar întâmpina greutăți, pot fi omorîte! Căni vagabunzi și mâțele (umblători prin străini) are drept să le omoară fiecare dacă le prinde pe locul seu.

§. 91. Pagubele de țarină e dator jitarul însuși a le prețui. Ear' dacă cu prețuirea jitarului nu e mulțumit fie păgubașul, fie păgubitul, are drept în vreme de trei zile dela înștiințarea prețuirii jitarului, să ceară dela primărie o nouă prețuire!

§. 92. Cu privire la dreptul de a purta armă și de a să folosi de ea, atât pentru jitarii cât și pentru gornici (păzitori de păduri) va da ministrul îndrumării deosebite.

Pentru scumpii întemnițați.

— În *Somesfalău* au dat liturgii pentru iubii nostri martiri, șapte veduve evlavioase. Dumnia-lor însă, ținîndu-se de învătăura sînței scripturi: „Ce face dreapta să nu știe stînga!” — nu doresc să li-se publice numele în foaie, ci numai să se însemne faptul pentru a să ști, că și acolo se gîndește poporul la domnii nostri. Lăudăm pe bravele femei, și modestia lor de a nu dori să fie publicate.

— În *Cetea* de asemenea au dat liturgii vre-o 30 de creștine, și s'au slujit în mai multe rînduri, și totdeauna oameni mulți aleargă la biserică și ascultă cu multă evlavie.

— În cetatea *Bistrița* mai multe femei brave ale vrednicului popor român bistrițan, încă au lăsat, și încă demult, a slugi pentru toți iubii nostri întemnițați. Eată numele acestor femei: Maria lui Pavel Bucur, Raveca lui Ioan Têrnovean, Fira lui Vasile Bugnar, Anuca lui Ioan Bugnar, Dochia lui Ioan Odorheian, Florica lui Mitru Prizlopan, Maria lui George Solovestru, Gafta lui Pavel Cailean.

-- În *Smig* deasemenea a luat bravul popor român hotărîrea ca în fiecare Duminecă până vor fi închiși se facă slujbe pentru iubii prinsonieri,

— În *Cațicau* au dat liturgii spre același scop: Ana Cherebeț, Ana Török, Ana Secara, Iuliana Duma, Ana Bangan, Matriona Moldovan, Irina Baban, Irina Filip, Maria Csicseu, Palagia Toma, Maria Csontu, Todose Rus, Marina Bogior, Caprar Anuca, Nastasie Podariu, Irina Petruț, Matriona Töma, Floare Munzat, Aua Strete, Ana Oiițe.

— În *Grebeniș* au dat până acum următorii: Șermășian Artimon, Suci Simeon, Chiciudean Ioan, Pop Ispas, Giurgea Vasiliu, Hurduga Ilie, Al. Căliman, Dum. Harșan, Iacob Romanțian, Olariu Ioan, Floarea Iacob, Turdean Onisie, Suci Ioan, Leoștean Toader, Olariu Dumitru, Creț Ioan, Belindean Ioan, Andruș Nicolae, Turdean Gregariu, Nicolae Rus, Sabău Nicolae, Dascăl Petre sen., Șeulean Vasiliu, Moldovan Simeon, Solovestru Șofrone, Solovestru Artinie, Sabău Dumitru, Cordoș Ioan, Sabău Ioan, Cordoșiu Pavel, Dascăl Simeon.

Fiți lăudate brave creștine și buni creștini pentru evlavioasa voastră aducere aminte de iubii nostri!

celelalte voci, împrumutându-le tuturor o drăgălășie nespūsă...

Doamna *Maria Dima* a cântat solo tot în „*Dor de primăvară*”. Deși neatrîntătoare n'a avut să cânte părți mai mari, totuși publicul a simțit îndată, că dulcele alt al doamnei Dima a dat un deosebit farmec quartetului. A plăcut mult cu deosebire în quartetul dela urmă.

Dintre bărbați au cântat solo domni *V. Popovici*, *Dr. Saftu*, și *Dr. Stroia*. Toți trei s'au plătit în chip strălucit de partea ce au avut să cânte. Îndeosebi trebuie să spunem, că spor îmbucurător au făcut domni *Popovici* și *Dr. Stroia*. Dl *Popovici* mai ales a încântat pe ascultători prin plăcuta și dulcea d-sale voce.

Despre coruri puțin. Și aceasta nu pentru-că nu s'ar pute scrie mult, foarte mult și bine, ci pentru-că toți câți au luat parte la concertele dlui *Dima* au recunoscut, că cea mai mare putere a Reuniunii este corul. Prin acurata cântare a tuturor pieselor, prin simțământul pus în ele, mai ales însă în „*Horă*”, corul și de astă-dată a vrednicit lungile aplauze ale publicului încântat.

Poesii populare.

Din Ocnișoara

culese de *Petru Suci*.

Arzâte focul măritat
Că cu drag te-am așteptat
Și curînd m'am săturat,
Săturat până 'n grumaz
De-a mai trage la năcaz.
Hai prin casă buf de masă,
Eși în tindă buf de grindă
Mă sui în pod nu-i slănină
Merg în tindă nu-i făină.

Am un bărbat ca un steag
Vai de min' ce foame trag
Am un bărbat ca o cruce
Vai de noi ce foame-om duce.

Ce-o pus mândra pe mărgel
'Și-o putut lua vițele
Ce-o dat mândra pe cercei
'Și-o putut lua viței.

Din Sona

adunate de *Ioan Căția*, june plugar.

De-ar veni cine mi drag
Până 'n ușe până 'n prag,
De-aș fi cât de mănioasă
Tot aș vorbi bucuroasă.

Cât e dealul de-alungul
Trece badea cu plugul,
Tot arînd și sîmînd
Și din gură-așa zicînd:
Să te faci, grăule, faci
Să stai bin' la secerat
Ca mândra la sărutat,
Să stai bine la clăit
Ca mândruța la iubit.

Astă iarnă ger și frig
Și durmiam cu badea 'n crîng
Dar' acuma-i cald și bine
Eu îl chem și el nu vine...

Vai de mine ce dor duc
Tocmai seara când mă culc,
Dimineața când mă scol
Stau să mă topesc de dor.

SCRISORI.

Puțini dar' buni.

Hărău, Aprilie 1895.

Domnule Redactor!

Drept dovadă, că pe unde se cetește prețuita „Foaia Poporului“, se trezește în popor mândria națională și se îndeamnă la fapte mărețe, slugească și următoarele: În comuna Hărău, care este locuită de abia vr'o 100 familii române și vr'o 150 de Unguri, foști „nemeși“, la îndemnul parochului *Ioan Ioanovici* vr'o 3 inși au abonat „Foaia Poporului“. De atunci atât abonenții cât și neabonenții abia așteaptă Sâmbăta, sau Dumineca, în care zile primesc foaia și o cetesc cu toții cu mare dor și dragoste, unde află câte ceva și despre iubiții noștri întemnițați, pentru cari din 1-a Ianuarie a. c., slugește liturgie în fiecare Duminecă și praznic, numitul domn preot. Încă demult se plănuse, ca în Hărău să se facă școală de stat. Astă-vară ne pomenim că fisolgăbirul vine în comună și în înțelegere cu notarul, cercetează școala confesională și o declară de prea mică și nepotrivită. Era p'aci s'o închidă, dar' nu au făcut-o. Bravii noștri țerani auzind despre aceasta, în frunte cu parochul în 29 Ianuarie 1895, au ținut sinod parochial și au hotărât în fața acestei primejdii, că din toată sărăcia, să-și edifice o școală mai bună, ca nu mâne-poimâne să fie siliți a-și da băieții la cea unguerească. Au hotărât să ceară și un ajutor dela consistorul din Sibiu și totodată să-l roage, să le dea un ajutor anual de 40 fl. ca să fie salariul învățătorului de 300 fl. Acum așteaptă numai să li-se dea ajutor dela consistor și bunul popor se va apuca de edificarea școlii, numai „ca să nu-și vîndă legea și sângele lor și să nu cadă în mâinile lui Iuda vînzătorul“ precum zic ei... Lăudat fie acest popor jertfitor, și conducătorul seu!

CRONICĂ.

Ca la noi. Am spus, că preotul român V. Balan a fost osândit de curînd pentru-că ar fi strigat: „*Fos cu Fidani*“. Cam în aceeași vreme, un alt locuitor, tot din comitatul Aradului, apotecarul ungar Dirhan, a fost și el tras în judecată pentru-că a strigat „abzug“

Din Vărmaga

culese de *Iuliu Ioanovici*.

Crești, pădure, și te 'ndeasă
Numai mie cale-mi lasă,
Num'o cale și-o cărare
Să duc badii de mâncare
Că-i la o temniță mare,
N'are lună nice soare
Nici zi de sîrbătoare
Numai zale pe picioare!...
Toată zala de trei fontei
Mă mir, bade, cum le porți!
Eu le port, mândra mea rău,
Că le port de dorul tău.

Eu aici mândra 'n Bănat
O! ce dor împrăștiat,
Eu aici mândra 'n Sibiu
Vai ce dor umblă pustiu,
Când noi, mândro ne-am iubit
Boala să ne fi lovit,
Și pe cel-ce-a stat de mine
Să te iau, mândro, pe tine!...

(vorbă vătămătoare) la adresa Maiestății Sale Monarchului, — dar' judecătorii 'l-au declarat — *nevinovat*, căci, a zis acusatul, nu la adresa Împăratului am strigat „abzug“, ci la a *Românilor!*. Bravo judecătorie! E dreptate ca la noi, mă rog de iertare, și nu altfel! Un preot român e aruncat în temniță pentru-că, după spusele unor rătăcioși, ar fi zis o vorbă la adresa spurcaților de Jidani, ear' un ungar e lăsat din fața tribunalului neatins, pentru-că a strigat vorbe urte la adresa unui popor mai mare ca cel jidovesc, la adresa poporului românesc!

*

Încă o condamnare. Din Oradea-mare li-se telegrafează foilor din Budapesta că tribunalul de acolo 'l-a osândit pe preotul Vasile Budescu la trei luni temniță — pentru agitare.

*

Învățător sîrguincios. Din Berzovane scrie economul Teodor Stefan, că dl învățător Vaselian Popovici de acolo, își împlinește cu multă tragere de inimă slujba d-sale de învățător. În doi ani de zile a învățat pe vr'o 30 de tineri din sat, cari astăzi sînt în stare a ține strană în biserică. Învăță chiar pe unii oameni în vîrstă a cetii și scrie. A făcut și frumoase daruri pentru biserică: o rugă de 20 fl.; un prapor de 12 fl.; o candelă de 3 fl. 50 cr.; o lampă în curtea bisericii de 6 fl. A adunat bani și a făcut 4 vestminte bisericesti pentru copii și altele.

Noi lăudăm, înainte de toate, pe acei tineri și oameni, cari primesc bucuros învățătura bună a învățătorului, și apoi pe învățător pentru sîrguința sa și pentru plăcerea de a aduce daruri casei lui D-zeu.

*

Țerani bravi. Din *Fibol* ni-se scrie, că în ziua de 40 de sfinți, notarul de acolo, cîdinoară cu perciuni la urechi, ear' acum cu pinteni la călcăie, a dat de dimineată poruncă ca oamenii să ese la curățirea zăpezii de pe drum! Judele și-a făcut datoria, și a spus. Oamenii însă, unu ca unu, au întors spatele acestei porunci perciunate și pintenate, și s'a u dus acolo unde li-se ședea și cuvenia: la sfînta biserică! Noi ne bucurăm de deșteptăciunea acestui popor care a văzut ce e și ce nu e de ascultat, și lăudăm curagiul lui de a înfrunta și respinge astfel de porunci necreștinești. Nu cumva am ajuns ca Dumineca să eșim la lucru?

*

Din Boziaș

culese de *Dem. L. Todoran*.

Eu m'am dus Vinerea 'n tîrg
Să ved boii cum se vînd,
Vacile cum se plătesc
Măndrele cum se iubesc.

La porțița mândri mele
Răsărit-au două stele,
Două stele luminoase
Chiar ca mândra de frumoase.

Murș, Murș apă rece
Mă tot judec cum te-oiu trece,
Dar' de-a fi vre-o toamnă bună
Trece-te-oiu seara pe lună
Cu mândruța împreună.

Cât e pămîntul de mare
Al meu dor repaus n'are,
Făr' la umbră de păstare
În brațe de fată mare
Și la umbra de capîță
În brațe de copilăță.

Mare păcătoasă. Poliția din Budapesta a dat de urma unei femei cu numele *Szabó Józsefné*, care se apucase de meseria de a scăpa femeile căzute, de copiii nelegiuți, ce 'i-ar fi avînd. Și ea o făcea asta în chip foarte simplu: lua copiii mititei cu sine și îi arunca în valurile Dunării. În acest chip a omorît mai mulți copii. Până acum s'au dovedit 6 casuri. Ascultarea acestei fiare în chip de femeie, durează încă, și se nădăjduiește că vor descoperi mai multe casuri precum și aceea, că a făcut ea totdeauna numai din îndemnul ei ori a fost sfătuită și de alții, anume de mamele copiilor?

*

Dragostea pîrdalnică! În Budapesta s'au întîmplat sîptămîna trecută două morți jalnice. O calfă de croitor, s'a aprins de dragoste cătră o spălătoriță frumoasă din vecini, dar', lucru fără noroc, frumoasa fată, bagseamă unde sta tot cu mâinile în apă rece, nu s'a putut încălzi și ea de dragoste cătră croitor. Acesta desnădăjduit, ce s'a gândit? haid' să-și pună capăt suferinței, dar' nici frumoasa bucăciacă să n'o lase pe seama altora în lume! A luat un pistol și a împușcat asupra fetei, apoi a vrut să se împuște și pe sine, dar' n'a nimerit nici-odată. A fost prins de loc și dus la judecată. A fost pedepsit cu 6 luni temniță, pentru-că a făcut încercare de omor asupra unei vieți (adecă a fetei, pe a lui n'a luat-o judecata în socoteală).

— O altă fată, tină și bogată, din casă mare, a fost cuprinsă de o tristeță neagră, de care ca să scape, și-a tras un glonț de revolver prin tîmpla dreaptă. A murit îndată, lăsând după sine numai patru șiruri scrise pe o hîrtiuță:

Cât de mult doresc mormîntul...

Îl doresc cu-atîta-ardoare!

O! acolo e odihnă

Și nimic nu te mai doare...

Se crede, că o dragoste ascunsă și poate fără noroc, 'i-a fost îndemnul de a se despărți de vieță!

*

Execuție pentru tombolă. Din Seliște se vestește, că primăria de acolo a primit poruncă strașnică să execute pe d-na proto-popeasă *Maria Maier* din Seliște, care n'a voit să plătească pedeapsa de 10 fl., care 'i-s'a dictat din partea pretorului de acolo, pentru-că a adunat obiecte pentru tombola din București.

*

„VATRA“.

Din vrednica revistă pentru familie „*Vatra*“, ce apare în București sub conducerea dlor *Ioan Slavici*, *George Coșbuc* și *I. L. Caragiali*, au apărut până acum 6 numeri din anul al doilea, avînd numărul din urmă următorul cuprins ales și bun:

„*Cias rîu*“ de *Ioan Slavici*; „*La Malaga*“ (poesie) de *C. Berariu*; „*Literatura de astăzi*“ (trad.) de *E. Florescu*; „*Hipnotismul*“ de *Sc. A. Stăncescu*; „*Prăvălia pisicii*“ (urmărire și fine) după *Balzac*; „*Orgueil*“ (*Mândrie*) poezie de *Bonifaciu Florescu*; „*Pescarii*“ (urmărire și fine) de *St. Basarabeanu*; „*Cetatea fermecată*“ (poveste) de *Gr. Sima* al lui *Ioan*; „*Sub trandafir*“ (poesie) de *George Coșbuc*; „*Vioara din Cremona*“, (*de Hoffmann*). trad. de *C. Ramură*; „*Două epigrame*“ de *Sex. Til*; „*Fel de fel*“ de * * *

Chipurile: Un sclav cetind versurile sale. — O vînatore de mistreți. — Două excursio-niste. — Flori de mac. — Familie numeroasă. — Schoking. — Dela bal mascat

Sporul lor Din Valendorf ni-se scrie, că Ungurii 'și-au dat multă și încordată silință a ungurisa această comună. Dar' vai de sporul lor! Au încercat a le pune și Românilor pe gât școala de stat, dar' ei se fereau ca de foc de ea, și mai bucurosi sufereau pedepse decât să facă pe voea împinteaților. Au cercat atunci a nimici școala română, zicând că edificiul școlar nu e bun, Românii s'au pus pe lucru și pe jertfă și au ridicat în vara anului trecut o școală care e azi fala comunei, și au eșit și din cursa asta! La școala ungurească umblă abia vr'o 10 mlađite de-ale lui Tuhutum și Israel! Care este dar' sporul lor? Vai de loc! Onoare bravului popor care astfel știe infrânge uneltirile dușmane, și onoare conducătorilor lui, preot, învățător și cărturari!

Mari nenorociri din cauza apei.

Unul dintre corespondenții din părțile sătmărene a „*Tribunei*” scrie următoarele: În urma ploilor neconținute din săptămâna trecută apele au crescut pretutindenea. Rîul Lăpușului care se varsă pe teritoarele comunelor Seclășeni, Ocoliş și Catalina, alte stricăciuni n'a făcut decât a spălat pământurile. Cu atât mai multă stricăciune a făcut rîul-Ferneziului care vine dela dealuri. Din Ferneziu apa a mînat case întregi cari au fost în apropiere și mai slăbuțe, apoi grajduri cu vite cu tot, lemne și obiecte din case. Din Baia-mare a mînat apa un grajd în care au fost 4 cai și o junincă. În comuna Grozii-ocoliş foarte multe pămînturi s'au rupt și se rup din cauza multor ploii, așa încât nici în restimp de 4—5 ani nu se vor pute folosi. Sămînăturile de toamnă cele mai multe le-au mînat de pe coline și șesuri.

Cor și fond. Din Cetea ni-se scrie, că la stăruința dlui preot s'a format acolo un puternic cor bisericesc, care acum poate cânta răspunsurile la sfînta liturgie; și s'a pus temeiul unui fond numit „fondul corului”, avînd s'e dee pentru el fiecare corist câte o terie de must în toamnă, din care s'e se cumpere la timpul seu un harmoniu și cele de lipsă pentru mai lesne învățare a coriștilor. Fie lăudați bravii coriști și conducătorul lor! — Mai încolo ni-se spune, că de unde până aici nu era în sat nici o foaie românească, acum sînt vr'o 6, anume: „*Vatra*”, „*Tribuna*”, „*Gazeta*”, „*Revista Orăștiei*”, „*Telegraful*”, ear' „*Foaia Poporului*” o țin vr'o opt plugari! Onoare lor!

„**Vulturul**”, foaie de rîs din Oradea-mare, a atacat în numărul seu 4. în o scrisoare pe dl Dim. Mandea, preot în Porumbacul-inferior. Dl Mandea simțîndu-se nevinovat a trimis o desmîntire zisei foi, care însă n'a voit s'e o primească. Ne roagă drept aceea pe noi s'e-i dăm loc, pentru a declara știrea scrisă în acea foaie despre d-sa, drept o minciună răutăcioasă, de vreme-ce d-sa nici n'a fost la balul din Avrig despre care e vorba și pentru care e batjocorit.

Mulțumită. Pe seama bisericii gr.-or. din Porumbacul-inferior, s'a dăruit un frumos prapor bisericesc în preț de 20 fl. la cari au contribuit: Elisaveta D. Mandea, preoteasă 5 fl., Maria Ioan Comșa 5 fl., Ana Vasile Comșa 5 fl., Maria Ioan Tarcea, și Maria G. Albean laolaltă 5 fl. Pentru aceste fapte li-se aduce și pe această cale mulțumită. Dee D-zeu s'e se afle și alți următori. Porumbacul-inferior, 14 Martie 1895. Dumitru Mandea, preot greco-oriental.

Cunună vecinică. În loc de cunună peritoare pe sicriul tinărului Nicolae Cristea, dl Dr. Nicolae Maier, protopresbiter în Seliște, a dăruit prin dl V. Tordășianu, suma de 5 fl. pentru fondul „Reuniunii de muzică din Sibiu”. Frumoasă faptă.

Încordată. Din *Toracul-mare* primim din partea alor 11 țerani, o scrisoare în pricina dlor învățători P. Avramuțiu și N. Onciu, care spun și dinșii, că numiții învățători n'ar fi vinovați de faptele cu cari sînt învinuiți în corespondența noastră din nr. 7. Luăm înseamnăre și despre această declarație. Țeranii ce o susțin sînt: Pavel Rașia, Iosif Bucovanu, Pavel Rosu, Panta Pandu, Ioan Schustrian, Ioan Rașia, Todor Bocianu, Pavel Dragoi, Pava Dragoi, Pavel Stoianovici, Sima Dragoi.

Moarte frumoasă. Din *Ticvanul-mic* ni-se scrie, că femeia de acolo Maria Mărtineți spălând rufe cu nepoata sa, și ducînd o căldare cu apă ferbinte, a lunecat pe treptele cam slabe, de peatră, și s'a vîrsat apa pe dînsa opărindu-o toată, așa de rău, că sormana femeie a murit în curînd în crude chinuri. A fost înmormîntată la 26 Martie.

Ștergerea loteriilor. Foile din Budapesta aduc știrea, că în ministerul finanțelor (peste visteria țerii) se lucrează pentru-ca loteriile s'e fie șterse! Prin ștergerea lor treptată ce se va face, statul perde numai 250.000 fl. din venitele sale anuale, bani cari mai ales din punga săracilor ajungeau în visteria statului. Ne bucurăm de acest lucru, căci prea a ajuns patimă pentru unii oameni loteria, și când colo, nici o dobîndă, decât păreri de rău, griji fără sfîrșit și pagubă!

Îndreptare. Din *Șeica-mare* primim dela Ioan Bucur, Ioan Cergoșan și Dumitru Novac, o scrisoare, prin care se îndreaptă știrea noastră din nr. 7 privitoare la corul de acolo, spunîndu-ni-se că nu în anul acesta, ci în 1892/3 s'a întemeiat.

Îmbrăcămîntea preoților în România. În România preoții au un port nu tocmai atrăgător: pe cap „potcapiu” înalt fără borduri (margini), ca călugării, brîne în felurite fețe, p'er foarte lung, și așa mai departe, încât prea își par sihaștrii, oameni din lumea veche. Noul metropolit-primat s'a pus pe mari schimbări privitoare la preoți. Le va aduce îmbunătățiri de tot felul, în schimb însă le cere și lor mai multă carte, mai multă știință, căci trebuie știut, că acolo preoții sînt mult rămași înapoia celor ai noștri. Între altele le schimbă și portul, prefăcîndu-l mai potrivit cu vremurile noastre. Anume vor purta de aici încolo preoții: Anteriu lung; guler drept, înalt de patru centimetri, și în loc de potcap, pălărie înaltă de 12 centimetri și cu borduri de șapte centimetri. Toate de culoare neagră. Iarna preoții vor purta un roc de iarnă negru. Studentii în teologie, vor purta pălărie înaltă, cvavată neagră, și palton (roc de iarnă) sau pardesiu negru, închis până sus. Pêrul tăiat, numai până la guler de lung.

O lampă nouă. Foile din România povestesc, că la recercarea unui inginer, Catz, primăria capitalei București, face încercări cu o nouă lampă, descoperită de acel domn inginer. În lampă arde petrolu, dar' fără fitil (feștilă). E întocmită ea de așa, că petrolu arde, și dă o flacără foarte strălucitoare, mult mai

strălucitoare ca cea a lămpilor cu feștilă, și trebuind petrolu mult mai puțin ca la acestea. Se nădăduesc frumoase dobânzi după această descoperire.

LA MESERII.

Am începînd cu numărul nostru 10, a publica în foaie cu numele, spre cinstea lor, pe toți acei tineri români, cari au pășit ori pășesc pe calea meseriilor, apucându-se de una ori de alta!

Ori de unde ni-se va trimite veste, că tinărul cutare a intrat s'e învețe o meserie, îl punem la foaie.

Mai departe, noi vom căuta aici în Sibiu, și ori pe unde vom afla că e lipsă de un ucenic (învățcel), la ori-ce fel de meserie, vom vesti la acest loc în foaie, dînd adresa întregă a măiestrului ce are lipsă.

Acel părinte care are un fiu și 'l-arda la măiestria cutare și la măiestrul publicat în foaie ca avînd lipsă, s'e-i scrie, pe adresa însemnată de noi, o epistolă în care s'e spună: *de câți ani e băiatul? Ce școli, ce învățatură are? Cam cât de mare e? E voinic ori mai slăbuț? Sănătos și întreg ori ba? Și s'e-l întrebe sub ce învoeli ar fi aplicat a 'l primî la măiestrie. Dacă au ajuns la înțelegere, s'e ne vestească despre asta și pe noi.*

S'au dat la meserii:

În Năsăud, tinărul *Ioan Pop*, nu demult, ca învățcel de cismar; ear' tinărul *Leon Hurdea*, ca învățcel de faur.

Din Țeline, după-cum ni-se scrie, la îndemnul „*Foii Poporului*”, s'a dat la meserii următorii tineri:

Nicolae Pavel MODOIU și *Toma Nicolae Radu* la cojocărie în Blaj; *Aron Nicolae Radu* la cismărie în Blaj; *Par-chirie N. Drăgan* la ferărie în Brașov; *Serafim I. Drăgan*, *George V. MODOIU* și *Zosim G. Hănteu* la cismărie în Brașov!

Din Avrig, *Ioan Serghia* ca învățcel la ferărie în Sibiu.

— În Cluj au intrat, unii acum, alții ceva mai nainte, următorii la meserii și negoț: *Victor Pop* și *Andrieu Nemeș* ca învățceli de negustori; *Gavrilă Biriș* ca învățcel mechanic (la mașine), *Toader Cuibuș*, învățcel la un mîsar.

Fie ca meseria apucată s'e le aducă bunăstare, cinste și fericire, ca s'e fie nu numai sieși ci și națiunii folositori!

Se caută ucenici:

În Sibiu în următoarele locuri: un ucenic la dl *Stefan Moga*, brutar (pitariu, care coace pâne și chifle), în ulița trenului (*Bahngasse*) nr. 1; — unul la dl *Iosif Bachner*, brutar în ulița Elisabeth (*Elisabethgasse*) nr. 42; — un ucenic la dl *A. Rudolf Schulz*, brutar în strada Poplăcii (*Quergasse*) nr. 23; — și un ucenic

pentru dl *Albert Schaeffer*, brutar în ulița Morii (Mühlgasse) nr. 11; — la domnul *L. Schemmel*, croitor în strada Urezului (Reisbergasse) nr. 7, încă se caută un învățcel; — la dl *Stefan Binder*, croitor, strada Măcelarilor nr. 7, se caută un învățcel.

În Armeni (lângă Sibiu, posta *Ladanos*) dl *Nicolae Dragomir*, ar primi un ucenic la ferărie. O calfă încă ar afla la d-sa aplicare.

În Orlat dl *Nicolae Lazar*, morariu, primește un ucenic pentru a-l învăța morăritul.

În Băița (Boicza, Deva m.) măiestrul faur *Avram Golcea* vestește, că ar primi bucurosi doi ucenici români, pe care să-i învețe făurăria. Cine dorește să se adreseze prin o scrisoare către dînsul, și se vor înțelege.

Înainte și D-zeu să ajute!

Insemnăm la acest loc, că măiestria de brutar (pregătitor de pâne și chifle) este în orașe foarte prețuită, căci tot mai puțini sînt locuitorii cari se și mai coacă înșiși pânea și tot mai mulți cei-ce o cumpără gata, căci le vine mai bine! Brutarii trîdesc bine și fac averi frumoase! — Noi recomandăm din toată inimă meseria asta.

Rugăm pe toți pe care îi privește, să nu ne mai întrebe și deosebit care măiestru din cei publicați e mai bun, și altele, ci să se pună să scrie unuia ori la doi ori la toți, și va căpeta răspuns și va vedea unde-i vine mai bine la socoteală. N'avem nici noi vreme de-a ispiți toate amănuntele, pe care unul și altul dorește a le ști. — Dăm adresele; cei-ce au lipsă, să se pună să scrie.

„Reuniunea română de agricultură din comitatului Sibiu“.

(Distribuire de semințe de nutrețuri și surcei nobili.)

În ședința comitetului central, ținută astăzi, s'au distribuit între membrii reuniunii în mod gratuit 66 chlg. sēmēntă de trifoiu, 31 chlg. sēmēntă de napi de nutreț și 10 chlg. sēmēntă de luteră, și anume:

a) Sēmēntă de trifoiu:

„Tovărășiei agricole din Săcădate“ 3 chlg.; Petru Juga, paroch, Ioan Bratu, învățator, ambii din Tilișca; Aron Gogonea, învățator, Iordache Roșca Căpitan, proprietar, Ioan Chirca, vicenotar, toți din Seliște; Ioan Slăvescu, capelan în Mohu; Demetriu Sērbu, funcționar de bancă, George Bobeș, paroch, Ioan Gărbacea, proprietar, Ioan Precup, proprietar, Nicolae Joandrea, proprietar, Petru Ciora, funcționar consistorial, Dr. Ilie Beu, medic, toți din Sibiu; Nicolae Posa, cantor, Comuna bisericească Galeș, Ioan Răchitan, învățator, toți din Galeș; Antoniu German, econom în Aciliu; Ioan Iordache, învăț. în Săcădate; I. Căndea, protopop în Avrig; Dumitru Orăștian, proprietar în Apoldul-inferior; Ioan Bena, paroch în Pianul-inferior; Aron Șerb, econom în Poiana; Ioan Manta, paroch în Gurarului și Ioaneș Lalu, econom în Sibiel. La toți câte 2 chlg. Clemente Nicula, paroch în Slițnic 1 și jum. chlg. Petru Florian, paroch, Va-

leriu Florian, capelan, ambii din Racovița; Teodor Masca, econom, Dumitru Opriș, învățator și Nicolae Tatu, econom, toți din Slițnic; Dumitru Băila, proprietar în Șura-mare; Ioan Bănda, paroch în Roșia-săsească; Nicolae Mossora, primar, Nicolae Lupaș și Vasile Dădêrlat, economi, toți din Seliște; I. Bratilesu și Radu Istrate, propr., și N. Istrati, învățator, toți din Boița. La toți câte 1 chlg. Dr. Ioan Stroia, profesor seminarial în Sibiu o jum. chlg.

b) Sēmēntă de napi de nutreț:

„Tovărășia agricolă din Săcădate“; Ilie Oprian, econom în Poiana, câte 2 chlg. Avram Moga, cancelist consist. în Sibiu, 1 și jum. chlg. Ioan Gărbacea, proprietar în Sibiu, 1 $\frac{1}{4}$ chlg. Petru Juga, paroch în Tilișca; Nicolae Joandrea, proprietar, Petru Ciora, funcț. consist., ambii din Sibiu; comuna bisericească Galeș, Ioan Răchitan, învăț. în Galeș; Ioan Iordache, învățator în Săcădate; Teodor Masca, econom în Slițnic; Ioan Căndea, protopresbiter în Avrig; Dumitru Orăștian și Ioan Beu, proprietari în Apoldul-inferior; Ioan Chirca, vicenot.; Nicolae Mossora, primar, Nicolae Lupaș, Vasile Dădêrlat și Constantin Herta, proprietari, toți din Seliște; Ioan Bena, paroch în Pianul-inferior; Dumitru Băila, proprietar în Șura-mare; Aron Șerb, econom în Poiana. La toți câte 1 chlg. Demetriu Sērbu, funcț. de bancă în Sibiu $\frac{3}{4}$ chlg. George Bobeș, paroch, Dr. Ilie Beu, medic, ambii din Sibiu; Petru Florian, paroch și Valeriu Florian, capelan, ambii din Racovița; Toma Costea, Ioan Bratilesu, Frangu Constantinescu, Radu Istrate, Ioan Stoia Bobeș, toți proprietari și Nicolae Istrati, învățator, toți din Boița; Dumitru Opriș, învățator în Slițnic. La toți câte o jum. chlg.

c) Sēmēntă de luteră:

Stefan Millea, notar, Comuna politică Tilișca și George Bratu, econom, toți din Tilișca și la toți câte 2 chlg. Antoniu German, econom în Aciliu, Nicolae Joandrea, proprietar în Sibiu; George Dănilă, învățator în Racovița și Nicolae Tatu, econom în Slițnic. La toți câte 1 chlg.

d) Surcei nobili (meri și peri):

Demetriu Sērbu, funcționar de bancă în Sibiu, Petru Juga, paroch în Tilișca; Antoniu German, econom în Aciliu; Comuna bisericească Galeș și Ioan Răchitan, învățator în Galeș; „Tovărășia agricolă din Săcădate“ și Ioan Iordache, învățator în Săcădate; Ioan Căndea, protopresb. în Avrig; George Dănilă, inv. în Racovița; Nicolae Matora, paroch în Trēmpeole (lângă Zlatna); Petru Popa, econ. în Măderat (lângă Păncota) și Vasile Russu, în Șeulea-de-câmpie (lângă Mező-Méhes.)

Pachetele de semințe, provăzute cu adresele împărtașitorilor precum și surceii, se află depuse în magazinul de semințe L. Reschner din Sibiu, Piața-mare (strada Pintenului nr. 4), de unde se pot lua în primire pe lângă o simplă adeverire.

Cei împărtașiți cu semințe sînt rugați a face la timpul seu comitetului reuniunii raport detaliat despre rezultatul recoltei.

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“, ținută la 29 Martie n. 1895.

Iosif Pop,
vicepreședinte.

Victor Tordășianu,
secretar.

R Î S.

La culesul viilor.

Bată-te binele, bărbate, tu stai cu gura la cep beat, și eu muncesc pînd nu mai pot.

— *Dar' bine, fă nevastă, dacă n'oi avè cine golî vinul vechiu, unde-l vom pune cel nou? (zice bărbatul mormoind).*

*

Un băiat se duce la o prăvălie cu haine gata și-și alege un rînd.

— *Îmi place acest rînd de haine, câte parale costă?*

— *Acesta vè costă 7 fl.*

— *Ce dracu, e prea scump, 7 fl. un rînd de haine așa nice!*

— *Pot să vè dau unu și mai mare, tot cu prețul acesta!*

— *Bine, atunci dați-mi unul pentru tata.*

M. Călin. Sadu.

*

Un domn cu ochelari de aur și cu pînteni de argint, merge la un aurariu și între altele îl întrebă:

— *Ion să te vèd Itic putè-'mi-ai spune cam cât prețuesc eu!*

Itic: O miie de florini, dle.

— *D'apoi bine, prostule, numai inelul ce-l port pe degetul ăsta face atîta.*

— *Apoi că 'l-am și pus în socoteală, rēspunse Jidanul bine prețuitor! —*

POSTA REDACȚIEI.

D-sale Ion Gaița în Moșnița. De-ai fi cetitor sîrguincios al foii noastre, nu ne ai mai întreba după »Poveștile Peleşului«. În nr. 11 al foii am scris despre ele în foită, vorbind despre »librăria Șaraga«, ear' în numărul 9 al foii, la sfîrșitul dării de seamă, am spus cât costă fiecare carte din această librărie, de unde se poate procura și cum? Cetește dar'.

D-sale T. Stefan în Berzova Nu știm unde le-ar putè vinde.

D-sale N. Brănduș în Teline. Mulțumim de știrea trimisă, nu trebuie să ne plătești nimic pentru publicarea ei.

D-sale V. Nandru, meseriaș. Bagă de seamă la vară când se va publica concurs pentru stipendii, din acel fond, în »Telegraful Român«, și înaintează rugarea precum se va cere acolo, și vei vedè.

D-sale T. Toma în Bucium-Sat. În rubrica »La meserii« află publicați doi fauri români cari au lipsă de învățeci. Scrie-le lor. Noi nu putem fi chiar așa mijocitori, că n'avem vreme. Dăm adresele și cei-ce au lipsă, scrie-și.

Dlui Ioan Bărna, preot, Miraslău. Acela-și rēspuns.

D-sale Ciprian Dărămuș în Cetea. N'am fost primit-o, de aceea nu s'a publicat. Acum că o avem înaintea noastră îi dăm loc întregindu-o din încă una, ear' D-tale mulțumită că ni-o ai trimis!

D-sale Ioan Moldovan în St. Mihai. Chiar acum nu știm loc gol. Când vom ști vom publica în foaie.

Dlui Dr. Elefterescu, București. Binevoește a te adresa dlui Dr. Silași în Cluj. D-sa îți va ști spune.

D-sale A. Ș., inv. în Bănat. »Dor de mândră«. Nu se poate publica.

X. în P. Tocmai așa nu se poate. Am fi luat însè notiță.

Dlui An. B. în V. Sînt demult ori de curēnd dați la măiestrie acei băieți?

Pentru redacție și editură rēspunzător: **Ioan Ciontea**.
Proprietar: **T. Liviu Albini**.

LOTERIE.

Tragerea din 30 Martie n.

Budapesta: 44 29 71 15 19

Tragerea din 3 Aprilie n.

Sibiu: 6 21 41 35 28

CĂRTI.

La librăria „Institutului Tipografic“ din Sibiu se află următoarele cărți:

„Despre influența impregui- rărilor“, de Panaite Zosin . . .	”	—55
„Copii de pe natură“, de Ne- gruzzi . . .	”	1.65
„Doina“, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu . . .	”	—28
„Homo-Sum“, roman de Ebers . . .	”	1.—
„Critice“ 1867—1892, de Maio- rescu. Vol. I. și II. à 2 fl. 20 cr.	”	4.40
„Povestile Bănățului“, de Că- tana . . .	”	—30
„Icoșii“, de Macedonski . . .	”	2.20
„Elemente ungurești în limba română“, de Măndrescu . . .	”	1.50
„Poesii“, de Negruzzi . . .	”	1.10
„Teatru“, de Negruzzi. 3 Vol. . .	”	8.25
„Ode“, „Epode“, „Carmen Saeculare“, de Ollanescu . . .	”	3.30
„Memorial“, Archiep. și Metro- politul Andreiu baron de Șaguna, de Nicolae Popea . . .	fl.	1.30
„Starostele“, de Pop Reteganul . . .	”	—25
„Istoria Românilor sub Mi- haiu-Vodă-Viteazul“, de Ni- colau Bălcescu . . .	”	2.20
„Trávnice“, 10 piese Slovácești Vol. I. și II. à 1 fl. 50 cr . . .	”	3.—
„Higiena română“, de Dr. Leo Murășianu . . .	”	1.
„Trandafiri și vioarele“, de Pop-Reteganul . . .	”	—0
„Introducere în Cărțile Tes- tamentului vechiu și nou“, de Dr. Iuliu Olariu . . .	”	2.50
„Din Moldova“, schițe de Ko- tzebue . . .	”	1.10
„Floarea din Firenze“, de Li- vescu . . .	”	—55

Cele mai ieftine, mai frumoase și mai bune (1067) 6—6

CĂRȚI DE RUGĂCIUNI ȘI CÂNTĂRI BISERICESTI

sunt

Pentru băieți:

„POARTA RAIULUI“

în 14 coale cu 224 pagini, mai multe icoane frumoase. Lucrare fină, în legătură de imitație de pele, în călcăiu de pânză, gravuri și cruce aurită.

Numai 20 cr. exemplarul.

Pentru adulți:

„CALEA CEREASCĂ“

în 20 coale mari, cu 320 pagini, mai multe icoane frumoase. Lucrare fină, în legătură de imitație de pele, în călcăiu de pânză, gravuri și cruce aurită.

Numai 50 cr. exemplarul.

Speciile de edițiune cu prețurile lor:

- Nr. 1. Ediție populară în imitație de pele, cruce și gravuri aurite, călcăiu de pânză și margini purpurii
- Nr. 2. Ediție de mijloc, legătură în pânză, cruce, gravuri și margini aurite
- Nr. 3. Ediția aceasta în legătură de pele Sagren, cruce gravuri și margini aurite
- Nr. 4. Ediție de lux, legată în mătășă atlas, cruce, cornice și copcie de argint și margini aurite
- Nr. 5. Tot aceasta în legătură de vison (barșon), cruce, cornice și copcie de argint și margini aurite
- Nr. 6. Tot aceasta în legătură de imitație de os de elefant etc.
- Nr. 7. Tot aceasta în legătură curat de os de elefant etc.

Poarta Raiului		Calea Cerească	
Un exemplar			
fl.	cr.	fl.	cr.
—	20	—	50
1	—	1	40
—	—	2	30
—	—	2	80
—	—	3	80
—	—	2	80
—	—	10	—

Observare. Legăturile, afară de ediția nr. 6 și 7, carea totdeauna e albă, se pot face în colorile: negru, alb, roșu și vînăt.

Se pot procura la toate librăriile, precum și la **Michail Molnár**, librar în **Baia-mare** (Nagybánya), și la autor, preotul **Constantin Lucaciu** în **Iojob** (József-háza), p. Aranyos-megyes. Szatmár.

Prețurile se primesc ori anticipative, ori prin rambursă postală (postai utánvét).

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[963] 7—

asigurăză prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1891 fl. 905,194.22	în a. 1870—1891 fl. 697,207.44
în a. 1892 „ 48,911.78	în a. 1892 „ 57,791.88
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
Suma fl. 1.045,365.05	Suma fl. 867,777.60

1,913.142 fl. 62 cr.

Conform bilanțului pentru 1894 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
920.257 fl. 36 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

CAROL F. JICKELI

[1250] 1—

Sibiu (Piața-mică)
Fier în drugi

din

Humedoara (Kudsir).

Oroloage, lanțuri de oroloage, giuvaere, prețioase, de aur și argint, provăzute cu marca oficiului reg. ung.

Cel mai mare și mai frumos deposit

de tot felul de oroloage bine regulate. Numai oroloage veritabile elvețiene cu prețuri à la fabrică numai pe lângă plătire în bani gata în

atelierul de orologerie

a lui

IULIU ERŐS,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 41.

Oroloage remontoar de argint pentru bărbați și femei cu și fără capac dublu 7, 8, 9—10 fl.
 Oroloage remontoar de nikel pentru domni veritabile elvețiene 3 fl. 50 cr., foarte fine, cu marca Urania 5—6 fl.
 Oroloage remontoar de nikel pentru domni veritabile elvețiene cu capac dublu 5 fl., foarte fine marca Urania fl. 5.50.
 Oroloage rusești de argint veritabil de tula 9 fl., cu capac dublu și încrustate cu aur, anker 15—16 rubine 12—20 fl.
 Oroloage remontoar de aur pentru dame cu sticlă de cristal 15 fl., cu capac dublu (masiv) împreună cu cutia 20 fl.
 Oroloage remontoar anker de argint pentru domni cu capac dublu foarte masiv, toate 3 capacele de argint 10—16 fl.
 Oroloage remontoar anker de aur pentru domni cu sticlă de cristal cu capac dublu 22—30 m. împreună cu cutia dela 30—37—50 fl.

Oroloage bune de părete, închise, cu mecanism de bătut mergând 36 oare, cu gravură frumoasă, veritabile de Schwarzwald 3—4 fl.

Deșteptător veritabil american în căsuliță de nikel cu și fără dată, deasemenea foarte bune 2—3 fl.

Orologiu cu pendul veritabil vienez, tras odată merge 8 zile cu și fără mecanism de bătut 10—13 fl.

Lanțuri de argint și brățare pentru doamne dela 1 fl. 50 până la 4 fl., inele de argint și double 30—80 cr.

Cercei de argint cu brilliant simili frumos împreună cu cutia 4 fl. 50 cr., cu diamant veritabil 22—36 fl.

Lanțuri de argint bărbătești pentru civili și militari dela 2 fl. până la 4—5 fl., medalion de argint dela 30 cr. în sus.

Inele de aur bărbătești și femeiești dela 5—10 fl., lanțuri de aur femeiești 11—24 fl., bărbătești dela 25—50 fl.

Afară de cele sus amintite am tot felul de articli de acest soi precum și

mărfuri optice

Ochelari numai cu sticlă fină de cristal dela 40 cr. până la 14 fl., de oțel, nikel, double și aur.

Comandele din afară, indicând numărul sau trimițând sticla cea veche se execută bine și repede în mod specialist.

Lorgnete, ochianuri de câmp 4 fl. 50 cr. — 13 fl., foarte fine achromatice.

Reparaturi de oroloage și obiecte optice se execută în modul cel mai conștientos, bine și ieftin.

Mărfuri neconvenabile se schimbă în decurs de opt zile sau la cerere se înapoiază banii. Împachetarea se compută în prețul speselor proprii, la comande de oroloage cu pendul rugăm a se alătura 5 fl.

Oroloage de buzunar dela 2 fl. 50 cr., până la specialitatea cea mai excelentă am de tot soiul în deposit, de aur, de argint, nikel, albe și de goldin. (Un orologiu goldin cu capac dublu, cu căsuliță foarte frumos gravată 6 fl.)

Rugându-mă pentru comande cât de multe, semnez cu toată stima

IULIU ERŐS,

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 41

[3] 4—52

Pentru oroloage noue și reparaturi garanție cinstită de 2 ani!

Numai fabricatele cele mai fine, serviciul cel mai solid și conștientos!!!

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

președinte al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

În editura „Institutului tipografic“
a apărut și se află de vânzare

Prăsirea pomilor

de

D. COMSA,

membri în comitetul central al „Reuniunii române agricole“.

Prețul unui exemplar 12 cr.

Institut Tipografic T. Liviu Albini.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Arhiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 80.000.

Depuneri fl. 650.000. Circulația anuală fl. 10.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abzicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandei.

[759] 7—46

Direcțiunea institutului.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.

ECONOMUL

redactat de I. COSTIN,
preot.

Commasarea.

(Urmare).

§. 65. În casuri de despărțiri urbariale inginerul, care are chemare a îndeplinii lucrările se aplică prin proprietar sau prin proprietari, care sînt a se provoca în scris, fără înfățișare la fața locului, ca să-și numească la tribunal în 30 zile inginerul căruia vöesc a încredința lucrarea.

Dacă foștii proprietari sau nemeși, n'ar face destul cercării amintite: la raportarea făcută de judecător se va denumi din partea tribunalului. În cauze de despărțiri urbariale inginerul și atunci va fi denumit de către tribunal, dacă proprietarii poftesc aplicarea mai multora, în asemenea casuri însă va fi denumit unul dintre inginerii propuși de către proprietari.

În afaceri de proporționare și commasare inginerul se alege din partea celor interesați cu deplină înțelegere. Dacă n'ar pute fi ales prin înțelegere împrumutată, prin grupuri e arătate în §. 76 din această ordinațiune, fiecare comună are drept, cu privire la concursurile descoperite din partea judecătorului, sau de totul slobod pe lângă arătarea condițiunilor din contract a recomanda însuși inginer care să isprăvească afacerea. Dintre cei recomndați, pe lângă căutarea cualificațiunii personale, ofertele cu privire la plată, cât și cu privire la timp și cercul altor întreprinderi, cu cari după știrea judecătoriei ar fi cuprinși, se denumesc din partea tribunalului.

Și în cazul când proprietarii interesați, în afacerile de proporționare și commasare nu s'ar îngrijii, din ori care cauză a-și insinua inginerul trebuincios până la ziua și terminul satorit: va fi denumit de tribunal.

Contractele care se vor încheia cu inginerul despre lucru, și modul de împlinire aceluia, nu poate fi în contră cu regulile satorite în această ordinațiune. Vremea despre împlinirea lucrărilor după cât numai se poate să fie satorită în termen scurt.

Pentru-ca contractul să aibă valoare deplină se pofteste întărirea aceluia de către tribunalul regesc.

În asemenea casuri, când vine sub commasare întreg hotarul comunei, contractul încheiat cu inginerul numai după aceea poate fi întărit de către tribunal, dacă a fost ascultată și direcțiunea catastrală din Cluj.

§. 66. În afaceri de proporționare și commasare contractul încheiat între inginer se întărește deodată cu reparticia.

§. 67. În afacerile de despărțire, proporționare și commasare, cu privire la denumirea inginerului, la întrebarea întăririi contractului încheiat cu inginerul,

mai departe în afacerile de proporționare și commasare cu privire la aruncuri sau cheltueli, contra judecării adusă de către tribunal are loc apelarea la tabla regească, care aduce hotărîre definitivă.

Asemenea are loc apelata la tablă contra hotărîrii aduse de tribunal cu privire la anticiparea (plătirii înainte) a cheltuelilor.

Contra judecăților tribunalului aduse cu privire la întrebările despre numirea inginerului, întăririi contractului, și aruncului de cheltueli, apelata făcută oprește afacerile.

§. 68. În afaceri de despărțire întărirea contractului încheiat cu inginerul, în proporționare și commasare după întărirea aruncului de cheltueli, respective dacă interesații o cer cu deplină înțelegere, și tot odată se îngrijesc despre plătirea înainte a cheltuelilor. Judecătorul încă înainte de întărirea cheltuelitor, poate satorî în fața locului ziua de pertractare, se pot alege bărbații de încredere trebuincioși a satorî hotarul și mărimea aceluia în afacerile de despărțire, proporționare și commasare. La această pertractare se poate introduce inginerul, va chema: pe proprietarii interesați, pe inginer și antistiile comunelor învecinate.

În această zi proprietarii înainte de toate aleg așa numiți bărbați de încredere (indicatori), dintre economi, și proprietarii care cunosc hotarul comunei. Dacă proprietarii interesați din ori-care cauză n'ar alege bărbații de încredere, sau n'ar pute ajunge la deplină înțelegere, pe aceia îi denumește judecătorul.

Bărbații de încredere aleși sau denumiți, pot fi constrînși din partea judelei sub pedeapsă de 100 fl. a primii încredințarea și împlinirea sarcinei împreună cu această alegere sau denumire.

Tot cu această ocaziune după ascultarea celor încredințați se satoroeste diurnul sau plata de zi acelora (§ 91 din această ordinațiune). Aceste diurne din partea tribunalului se rînduesc a fi plătite, după atestatul antistiei comunale și inginerului, — după legitimarea lucrurilor pregătitoare.

Satorirea hotarului mejdiilor și răzoarelor se îndeplinește prin judecător fiind de față, din antistia comunală un membru, inginerul și bărbații de încredere. În locuri mai de lipsă în unele puncte de rupturi mai însemnate, semnele despre liniile hotarului se înoesc, sau în cas de lipsă se pun chiar și semne noue, aceste pe lângă descrierea semnelor din trecut și din timpul de acum se însamnă în protocol. Această parte a protocolului se dă din direcțiorie în copie și inginerului.

Dacă cu ocaziunea satoririi hotarului s'ar ivi ceartă între comunele vecine, pentru liniile sau mejdele dintre hotar, această afacere din partea judelei îndată se ia la pertractare și hotărîre după-cum se zice în § 57.

Cu această ocaziune a satoririi hotarului judecătorul totodată va introduce în direcțiorie pe inginer.

Inginerul și proprietarii în acel cas, dacă judecătorul n'ar împlini în mod destul de lëmurit măsurarea hotarului, — pot cere revendicare dela tribunal.

§. 69. Inginerul încredințat cu aceste lucrări, este îndatorat ca fiecare lucrare împlinită de dînsul să o subscrie, și este răspunzător atât pentru lucrurile sale speciale, precum și pentru măsurarea și datele cărților funduare.

§. 70. Dacă cineva ar împedeca pe inginer în lucrurile lui încredințate, la rugarea inginerului pretorul cercual este îndatorat a trimite putere brachială spre a face ordine.

Când s'ar ivi o contrariare și mai puternică ca să împedeca afacerea chiar prin forță, atunci la recercarea judecătorului vice-comitele după regulile ce sînt date în această cauză, este îndatorat a se îngrijii de putere armată și fără întirziare a face, ca împlinirea lucrării să fie asigurată. (Va urma)

Legumëritul.

(Urmare.)

III.

Cultivarea cepelor.

Avem două soiuri de cepe, roșii și albe, cea dintâiu e mai usturoaie, asta din urmă mai gustoasă. Ceapa roșie e mai bună pentru neguțătorie, că se poate păstra mai ușor, ear' cea albă pentru trebuința casei, că nu este așa aspră, usturoaie. După-cum ne alegem sēmēnța așa ceapă avem.

Cepii îi place pămēntul gras și fărinos, gunoiul proaspēt nu-și priește, deci pentru cultivarea lor să se folosească tot gunoiu putred.

Ceapa se cultivă ori prin rēsădire ori din sēmēnță.

Sēmēnța se produce astfel: primăvara pe la jumătatea lui Martie după 40 de sfinți, iai ceapă din cea mai frumoasă a anului premergētōr și în straturi bine cultivate, o rēsădești în depărtare cam de o palmă una de alta, în afunzime cam de 2 degete ca să fie bine acoperită cu pămēnt. Mai târziu, după-ce colțul a eșit din pămēnt, încep a se forma frunzele, ear' din mijlocul cepii ese un cotor ori două, care crește foarte repede.

Fiind acest cotor de formă cilindrică, la partea din jos mai gros, ear' spre vîrf tot mai subțire, fiind în lăuntru găunos (gol) este și foarte frângibil.

Deci se leagă de o rudă bine înțepenită în pămēnt, pe mai multe locuri cu scoarță de salcie. rafiă, tei, ori cu speteză, și că la cas de vînt ori tempestate să nu se frângă. Această legare să întēmplă tot mai sus după-cum crește.

În vērful acestui cotor, încă de când e înalt cam de o palmă, se formează un

nod (măciulie), cu care mereu crește până când a ajuns dimpreună cu cotorul la deplină desvoltare.

Atunci începe nodul din ce în ce a se face mai mare, pe urmă creapă și începe a înflori, formându-se ca o rosă de culoare albă-cenușie. Căzând floarea se face sēmēnța carea pe încetul se coace până-ce devine de culoare neagră închisă.

Sēmēnța de ceapă o cunoaștem că e bine coaptă atunci, când începe a se scutura din măciulie. Atunci măciuliile se taie, sēmēnța se scutură, se alege și se punc într'un săculeț la un loc bine svēntat. Sē nu o punem la un loc umed, fie cămară ori pivniță; deoare-ce ușor incolțește.

Avēnd sēmēnța, pe la jumētatea lui Martie, când a încetat de a mai îngheța, o sēmēnām în rēsadnițe anume pregătite pentru rēsaduri revērsat ca sē nu fie prea deasă, dar' nici prea rară. Ear' dacă rēsadnițe nu avem, o sēmēnām și în pāmēnt bine cultivat în straturi. E datina că sēmēnța de ceapă cu 6—10 oare înainte de sēmēnare o pun în apă călduță la un loc călduț, și numai după aceea se samēnā mestecată cu țirfă ca sē nu cadă prea deasă, că așa mai ușor incolțește. Adevērat e că așa muiată mai ușor se desvoaltă.

Dacă este secetă se udă, și așa se desvoaltă destul de bine, și la timp priincios o putem rēsădi.

Rēsărind ceapa, dacă s'a ivit printr'insa burueni acelea le plivim.

Când in e douē frunze, cam de o palmă de înaltă dela pāmēnt o rēsădim. Cu cât e mai tinēră cu atât se prinde mai ușor. Rēsădirea se întēmplă în luna lui Maiu. Timpul cel mai priincios pentru rēsădire e după o ploaie, când pāmēntul e bine umezit. La cas de timp secetos straturile în cari voim a rēsădi ceapa le udăm bine, și apoi seara după sfīntitul soarelui o rēsădim în straturile unde voim a o cultiva.

În vreme secetoasă seară și dimineața de atâtea ori o udăm până s'a prins bine. La rēsădire depărtarea unei plante de alta sē nu fie mai mică ca de 12 cm. și nu mai mare ca de 15 cm., ear' afunzimea în care sē rēsădește sē nu fie mai mare ca de 4 cm., cam 2 degete.

E bine ca sē nu fie rēsădită aproape o plantă de cealaltă, că se aibă loc unde se crească rădēcina. E bine sē nu fie rēsădită prea afund, deoare-ce atunci nu crește rădēcina adecă nu sē îngroasă, ci crește în sus și sē fac așa numiți cepoi.

Că sē putem avē ceapă bună, e bine ca și după-ce s'a prins sē o udăm mai adese-ori cu stropitoarea, nu cu o ulciacă ori altceva, ca nu cumva sē-'i desvoltăm rēdăcinile și în urma căldurii sē se uște.

După-ce ceapa s'a mai desvoltat, îndată după plivire o săpăm cu o sapă micuță, ca astfel sē putem cu dīnsa umbla printre plante, fără a le atinge. Săpatul

cepei se întēmplă într'o vară de 2—3 ori și cât sē poate tot după ploaie.

Săpatul se face după plivit, și aceasta, pentru-că săpatul se întēmplă mai mult în suprafață unde e plantată și ceapa, ear' buruenile avēnd rădēcini afunde, săpând cu sapa după ele, am scoate afară și ceapa.

Se mai cultivă și prin rēsădire de cepe mērunte, mai ales acolo unde nu sē pregătesc rēsadnițe. Cu capētul lunei lui Martie și începutul lui Aprilie, se samēnā sēmēnța în pāmēnt mai slab bine sfărmat, destul de deasă și puțin sē acopere cu țērīnă sfărmată, se udă numai până-ce rēsare, apoi sē plivește 1—2 ori, și se lasă așa. Sē împărtășește în această gri-gire mai vitregă, ca sē nu crească mare. Îndată-ce cotorășul s'a uscat, și este de culoarea paielor sē sapă din pāmēnt, nu cumva sē le ajungă ploaie, căci de nou ar începe a incolți.

Săpându-se sē curățește de lut, frunze și rădēcini, apoi cele mărșoare se pot folosi, cele mai mērunte se adună se uscă bine la căldura soarelui. În multe locuri în săculețe o acață în locuri calde ca sē fie bine uscată, că așa sē poate mai bine păstra. Peste iarnă sē scutește de ger și umezeală, ca sē nu se strice.

În primăvara anului următor aceste cepe sē rēsădesc pe straturi și sē grijește mai departe în tocmai ca ceapa căștigată din rēsad. Dacă voim a avē cepe mari, sē se ude cu zamă de gunoiu, care de altcum nu sūnt așa de bune pentru păstrare peste iarnă că putrezesc, ci mai mult pentru a fi vëndute peste vară.

Cam la jumētatea lunei August, când rădēcina cepei e bine desvoltată, cotorul cepei începe a sē îngălbini, adecă sē coace, atunci unii pleacă ceapa.

Aceasta pentru-ca mai bine sē se desvoalte în pāmēnt și sē nu se facă mulți cepoi.

Plecarea (călcarea cepei) se întēmplă așa, că frumos cu mână o plecăm în care parte voim.

Când cotorul cepei cu frunzele sau îngălbinit bine (uscat) e sēmu că ceapa e coaptă, în vreme uscată o scoatem din pāmēnt, o curățim de lut, și o punem la un loc svēntat, de comun în poduri ca sē se mai uște.

Ear' după aceasta cu speteaza împletim ceapa în cunune și apoi pe rude acățate și le așezăm la un loc svēntat (cu deosebire în poduri) până târziu toamna. Când încep înghețăturile, o coborim și o așezăm în pivniță ori în cămară, dar' nici odată pe pāmēntul gol, nici la umezeală, căci foarte ușor incolțește, și nu peste olaltă, fără resfīrată o cunună de cealaltă. Când iarna nu e prea geroasă sē poate păstra și în poduri, învēlindu-o la ger (trig) mai mare cu paie ori ceva pături, deoare-ce ceapa nu e gingașe și poate suferi frig.

Întēmplându-se sē înghețe ceapa, nu o aducem îndată la căldură, fiindcă atunci sē moaie și putrezește, fără pe încetul o lăsăm unde a fost, ca sē se desghețe.

Vrășmașul cepei e conopiscerița, care îi mănă (roade) rădęcina.

Câte pe un jugēr de pāmēnt sē produc câte 70—80 meter m. de ceapă.

Care gunoiu are multă putere și cum se întrebunțează?

Mai bun este pentru gunoie acel gunoiu, care se află în deplină putere adecă dospire, nu este de loc folositor a a lăsa gunoiul sē putrezască deplin, adecă sē devină humă, căci prin aceasta își perde puterea. Dacă ducem pe pāmēnt gunoiu deplin copt, în dīnsul cresc repede plantele, dar' își perde repede puterea.

În gunoiul proaspēt cresc mai încet, și își păstrează puterea timp mai îndelungat, acesta pus în măsură mare poate opări unele plante. Mai ales este bun gunoiul proaspēt pe pāmēnte mai reci, și sub sēmănături care se sapă, precum și sub nutrețe care se cosesc verzi.

Cât gunoiu putem pune pe un pāmēnt, o hotărește bunētatea sau rēutatea pāmēntului, pe cel sec se duce mai mult, pe cel bunișor mai puțin. Pe pāmēnte reci și lutoase se poate pune gunoiu mai mult, pe cele mai călduroase mai puțin. Așa pe pāmēntele reci se pune gunoiu mai rar și mult, pe cele călduroase mai adese-ori însă subțire.

Gunoierea o hotăresc și plantele ce voim a cultiva. Cu cât cultivăm mai multe plante, dela care așteptăm sē ne aducă sēmēnța, cu atât are lipsă pāmēntul de mai mult gunoiu. Din contră, cu cât cultivăm mai multe plante, care voim a le cosi pentru nutremēt la vite, cu atât îi trebuie și pāmēntului mai puțin gunoiu. Trebuie sē știm și aceea, că nu este bine a întrebunța nici prea mult gunoiu, căci acela de o parte mărește și îngrașe spicul, dar' nu sporește sēmēnța, de altă parte cerealele (bucatele) în pāmēntul prea gras cresc crude și vēntul le culcă la pāmēnt, deci gunoierea mijlocie e mai bună. Câte pe un jugēr de pāmēnt care se află încă în putere 15 carē bune sūnt îndestuitoare, pe care este mai slab trebuie câte 40 de carē.

Grăul, sēcara, nu se poate sēmēna în pāmēnt cu gunoiu proaspēt, căci pe lângă aceea că capēta grăul tăciune, foarte ușor le culcă vēnturile, orzului îi place asemenea pāmēnt, dar' se poate umplē de gozuri. Ovēsul în gunoiu proaspēt, dar' nu prea mult, — dă recoltă foarte bună.

Cucuruzul, cartofii, napii iubesc gunoiul proaspēt, deși prin săpare se perde repede puterea gunoiului. Cānepa, rapița și macul sūnt niște plante care sug cu mult folos puterea pāmēntului de nou gu-

noit. Mult folos dă gunoiul proaspăt, unde se întrebuițează pentru sēmēnarea plantelor de nutreț verde, mai ales unde nu sînt destule rîturi spre a da nutrețul trebuincios pentru susținerea vitelor. După aceste se pot sēmēna ori-care plante, poftescă acele ori-cât de bun pămēt.

Gunoiul se folosește atît pentru holde cît și pentru rîturi sau fēnațe. Lucrul cel mai însemnat este împrăștiarea gunoiului, cu privire la aceasta economii n'au ajuns încă a ști acurat, care dintre două lucruri este mai folositor.

Gunoiul purtat pe locul de arat se poate împrăștia sē stee rēstilat așa pe pămēt mai multe zile, sau împrăștiindu-se se ară îndată. Pe lângă amēndouē lucrările vorbesc adevēriuri puternice, căci stānd gunoiul rēstilat pe pămētul care voim a-l ara, mai ales dacā ploauā pătura deasupra a pămētului se umple de grāsimea gunoiului chiar unde sē samēnā plantele, dar' fiind soare razele aceluia și vēntul poartă multă putere din gunoiu. Împrăștiind gunoiul, care se află grāmezi, atunci cānd eșim cu plugul la aratul holdei e drept cā gunoiul nu perde atāta din putere prin soare și vēnt; dar' brazdele culcāndu-l sub dînsele din zamā mare parte a gunoiului trece într'o pătura de pămēt, de unde plantele abia pot trage ceva folos.

La toată întēmplarea rēstilarea sau împrăștiarea gunoiului ca acela sē stee mai multă vreme pe pămētul care se va ara, ca roua și ploile sē spele zama în pătura care ajung rădēcinile, pare a fi mai bună. Aceasta îmi este și experiența proprie. Așa ceva se poate face pe păminte drepte, însă pe dîmburi este bine ca gunoiul rēstilat sē fie întors cu brazdele în pămēt, căci ploile îl pot spālātaci pe pămintele altora. Pe păminte mai călduroase, putem folosi gunoiu mai rēscopt; dar' în cele rēci este bun gunoiul ogringios sau gozuros, cā acela împrumutā și căldură plantelor.

Pentru gunoirea rîturilor sau fēnațelor se folosește gunoiu mai copt și zamā de gunoiu dela grajduri. Pentru sporirea nutrețului și îmbunătățirea fēnațelor gunoirea este nespūs de prețioasă, căci de o parte iarba crește mai lungă, de alta mai deasă, și după gunoie bună rēsare trifoiul întocmai cum ar fi sēmēnat, și pier sub dînsul multe ierburi părăsite, ca mușchiul și altele.

Economul voind a gunoi fēnațele tot-deauna va restila gunoiul cāt numai se poate de mănāntelat, apoi va grāpa rîtul în lung și curmeziș cu grapa împletită între dînți cu spini, prin ce de o parte gunoiul se sfarmā și poartă peste toată fața pămētului, de alta se curățeste de mușchiu.

Daă n'ar voi a grāpa se poate rēsstila și prin greble de fer, dar' costă mai mult lucru.

De altfel rîturi se mai pot întocmi și cu oile, cānd li-se dă nutremētul pe turisuri, dar' mai ales prin staulile de oi. Dacā voim a face gunoie de fēnațe, staulul în toată ziua se schimbă. Așa începem dela o margine a rîtului și mergem tot înainte, dacā staulul se ține mai multe zile într'un loc pămētul se ingrașe prea tare și dacā nu-l arām, cresc pe aceste locuri numai niște ierburi lungi și groase, care nu se pot întrebuița de fēn, deoarece sunt numai ogrinji. Pe pămintele ingrașate cu staulul, mai ales se pot cultiva plante care se sapă, căci acestea dau o roadă îmbelșugată.

Altoirea cireșilor.

La prețuita recercare a d-tale părinte, m'am îngrijit de vre-o 600 mlădițe de altoit, din toate felurile cele mai bune.

Am și primit vre-o 4 epistole în care cer mlădițe dar' tot odată cer și îndrumări cum trebuie cireșii altoiți.

Fiindcă nu pot da atātea rēspunsuri deos bite cred va fi bine sē publicați în foaie cum sē purcede pe lângă altoirea cireșilor.

Mlădițele de cireși atāt cele de vreme, cāt și cele mai tārzii se culeg în luna Februarie și Martie, înainte de ce s'a fi mișcat succul în cireși, care sē taie pe sub nodul crescut de un an.

Altoirea cea mai tare și mai sigură sē face în crepătură.

Mlădița sē ascutește în partea lemnului de doi ani și trece această cioplitură pānā în mijlocul nodului sau inelului, apoi sē așează în butucul crepat, ca lemnul sē fie în lemn și coaje în coaje. Cireșii altoiți din mlădițe rētunzate sub ochi, sau altoite în coaja s'au alte forme nu sînt pe aici îndatinate, cā s'a adevērit de rele. Cireșii se pot altoi dela 2—8 cm. groși în diametru, fiind mai groși, punem în crepătură două mlădițe, crepătura sē cascā cu icuri de lemn s'au fer, dar' cāt sē poate e bine sē nu se rupā coaja de totul, unde sē pune mlădița, cā așa sē poate deschide prea tare, pe unde s'ar putea scurge apoi succul și mlădițele n'ar avē cu ce sē nutri. Toate crepăturile sē ung bine cu cearā de altoit, ca vēntul sē nu poată strābate în crepături sē uște succul.

Pānā în ziua altoirii, mlădițele le păstrām în nēsip mai uscat ca umed, ear' nu în pămēt, căci începe succul a a lucra mai repede.

Altoitul cireșilor nu e tārziu nici pāuā în 15 Aprilie, dacā nu se desprimāvarează lute, așa în acest timp sē pot altoi cireșii și pānā la Paști.

Altoii trebuie cāt de des a-i căuta, și dacā ceara ar fi crepată trebuie astupată, ca vēntul sē nu strābatā la circularea succului. Mai departe puii ce cresc sēlba-

tici pe butuc îndată ce vedem cā se ivesc sē rup, ca puterea sē fie constrinsā a merge toată în mlădițe, ear' urma puilor ruți de pe butuc trebuie unsā cu cearā.

Petru Porumb,
dascal român.

Știrpirea mușchiului.

Pentru fēnațe și rîturi de cosit mușchiul este o adevēratā boală, ear' pentru proprietari pagubā, încāt aceasta împedecā creșterea ierbii. Unde se lățește aceasta peste păminte împuținează și împedecā creșterea ierbii.

Lucrul cel dintāiu al economului sē fie după topirea omētului, îndată-ce rîtul este scutit de umezeală în zi frumoase, pānā încā nu s'a spēlat rîturile de umezeală ce lasā după sine topirea de zăpadā, de cătrā ploile de primāvarā, cari grābesc încolțirea și curățesc fēnațele de țesăturile mucegāioase, sē știrpească mușchiul și lichenele. Rîturile umplute de mușchiu se grapā, prin grapa pregătītă onume pentru știrpirea lui sau în lipsa acesteia se pune printre dînții grapelor spini, porumbei, sau rugi, apoi cu grapa așa gătītă se curățesc fēnațele.

În țerile apusene pentru știrpirea mușchiului se folosește vitriol de fer, acesta măcināt fārinā se presarā pe rîtul umplut de mușchiu, pe un jugēr folosesc cāte 100—140 chlgr. Mai departe se poate folosi cenușa de cārboni, gips, var stîns și fārinā de oase (ciolane cioante), cari pe lūngā aceea cā știrpesc mușchiul ingrașe rîturile. Acesta știrpește tot mușchiul pe unde numai îl ajunge, și tot odatā ingrașe fēnațele, încāt rēsare iarba mai deasă și mai bogatā după dînsul.

Știri economice.

Comitetul central al „Reuniunii române agricole din Sibiu” a ținut la 1 Martie o ședință a sa și s'au luat următoarele hotăriri mai de însemnătate: Asistentul de inginer de commasațiune dl Elia Dopp, însărcinat de comitet a da locuitorilor romāni din Cincul-mare sfaturile de lipsă în treaba commasării, face cunoscut cā a scris fruntașului Ioan Lascu de acolo, cā neputēnd merge la fața locului, unde ar trebui sē ținā mai multe cuvētări despre commasație — fruntașii sē-i rēspundā, cā lucrările pentru începerea commasării pānā la ce punct au ajuns, ca apoi dînsul sē le poată da învēțăturile de lipsă într'o scrisoare mai lungă.

Preotului Grigore Sima din Cărpeniș (lūngā Abrud), care a cerut sfat, cā ce fel de așezāmēt folositor pentru țerani (tovărășii de credit și mai ales de economii) sē alcătuească, cā mai mulți fruntași de acolo sînt gata a plăti pentru întemeierea lui 25—50 cr. la sēptēmānā, 'i-s'au trimis nrii 8 și 9 ai „Foi Poporului” din 1894, în care sînt publicate statutele caselor de credit sātēști, numite „Reiffeisen” cu recomandarea sē facā în Cărpeniș un astfel de așezāmēt.

Raportul despre lucrările tovărășiei agricole din Roșia-săsească pe anul 1894 s'a luat

la cunoștință. În acest raport se arată, că tovarășia are 12 membri, că au cerut dela comisia economică a comitatului ajutor în bani pentru a-și cumpăra mașini și la recomandarea comitetului reuniunii agricole a și primit 70 fl., cu cari a cumpărat o mașină de sămănat, care a fost folosită de membrii tovarășiei și de alții, cărora tot mai mult le place a sămăna cu mașina, căci sămăna mai bine, cruță multă sămăntă și holda e mai bogată, spicul mai greu și boanele mai mari; că în viitor va mai cumpăra și alte mașini.

Comitetul aduce la cunoștință publică, că mijloace pentru Români ori-unde s'ar afla ei, procurarea de semințuri bune și ieftine.

Hârtia comisiei economice comitatense, prin care rețearcă comitetul s'și deee părerea asupra art. de lege XII. din 1894 și anume asupra părții, ce tractează despre scutirea pasărilor folositoare și nimicirea celor stricăcioase, se dă membrului Ioan Chirca din Seliște spre studiere și raportare.

Anunțul Înaltului minister, că se cumpără pe spesele statului tauri, cari apoi tot prin stat se vor vinde cu preț scăzut, solvabil în rate și fără interese acelor comune, cari n'au tauri: se publică în foile române cu rugarea, ca comunele interesate să arete la comitetul Reuniunii până la 15 Aprilie a. c. câte vaci sunt în comună, de ce soi și de câți tauri are comuna trebuință?

La cererea membrului Ioan Chirca, mașina de sămănat grâu ce se află în folosința reuniunii, se dă frunțașilor din Apoldul-de-jos spre a sămăna cu ea și anume pe un timp ce se va hotări, când va lua mașina în folosință.

Învățătorului Teodor Pupăză din Telciu (lângă Nășud), care voește să întemeieze acolo o reuniune sau tovarășie agricolă i-se trimit statutele cerute.

Marele proprietar dl Ioan Mihaiu din Batiz (posta Pusztá-Kalán) încunoștințează că are de vânzare 20 m. m. de sămăntă de trifoi și vinde mașina metrică cu 60 fl.; mai departe, că are trebuință de un dirigător, om destoinic în trebile economilor mari, căruia i-ar da 200 fl. salariu, apoi cuantir, vîpt, întreținere de 4 vite, bani din prevaricații, cam 50 fl. și dela fiecare vagon de bucate vîndute 10 fl.; drept ce rețearcă pe comitet a-i cumpăra sămănta și ai recomanda un dirigător. Comitetul neputînd cumpăra sămăntă, atrage luarea aminte a tovarășiiilor agricole și a altora asupra ofertului dlui Mihaiu, în același timp i-se recomandă a se folosi de publicistica română atât pentru vinderea sămăntei, cât și în afacerea acuirării dirigătorului.

Raportul bogat în date, despre expoziția de poame din Seliște, arangiată de reuniune în toamna a. tr., prezentat de secretarul juriului expoziției dl Ioan Chirca, se hotărăște a se publica în foile noastre și a se trece și în raportul general al reuniunii pro 1894.

În cauza ajutorului de 800 fl., pe cari comisia economică îl da an de an pentru școala de instrucție (română) din Rășinari, acum din cauza morții neuitatului S. P. Barcianu desființată, comitetul se adresează pentru sfat atât dlui Eugen Brote, fost president al reuniunii, cât și presidentului de acum dlui Demetriu Comșa. După-ce părerile amîndurora conglăsuiesc între sine și acele sînt și vederile comitetului, se hotărăște să se facă o hârtie cătră comisia economică, în care se se spună, că după-ce acum nu se află bărbați destoinici să alcătuescă o nouă școală: comisia să facă pașii de lipsă, ca la școala agronomică

a comitatului Sibiu (nemțescă) să se aplice un instructor român, care să deee învățatură și în limba română și la aceea școală pe lîngă elevii (școlari) germani, să se primească și români. La cererea cassaului reuniunii a dlui P. Ciora, care dorind se vîndă tăurenciul (de 1 an și 8 luni), ce l-a cumpărat în toamna anului 1893 dela reuniune din vitele de „Pinzgau“, comitetul înaintează la Înaltul minister rugarea să cumere însuși ministerul sau apoi să deee voie să vîndă altcuiva tăurenciul de sub întrebare.

În ședința dela 15 Martie a. c. s'au luat hotărîrile următoare:

Pe baza declarațiilor lor: dl Ioan Costin, preot și redactor al „Economului“; Basiliu Bașota, jude r. în pens. și avocat în Abrud și Avram Moga, cancelist consistorial în Sibiu, se primesc de membri ordinari ai Reuniunii cu taxa de 2 fl. la an.

Frunțașii din Cornățel prin rostul preotului lor Ioan Petrișor roagă și comitetul hotărăște, ca întrunirea agricolă ce era să se țină în primăvară în Cornățel, să se țină numai în toamna a. c.

La recercarea frunțașilor din Sibiel, prin dl Ioan Popescu, membru în comitetul central al reuniunii, se hotărăște ca Duminecă în 12/24 Martie a. c. să se țină în Sibiel o întrunire agricolă, unde să se vorbească: despre ținerea vitelor, despre cultura fînațelor dela șes și dela munte și despre tovarășiiile agricole.

Se ia la cunoștință, că la recercarea secretarului ministerial I. Pirkner din Budapesta s'a trimis 20 fl., cu cari să se timbreze declarația dată de comitet despre prețul restant al vitelor de rasa „Pinzgau“, cumpărate pe așteptare.

La recercarea directorului școlii economice comitatense, se solvește prețul sămăntei de cânepă italiană cu 10.85, ear' cânepa disponibilă se pune în vânzare.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 34. Am un pămînt puțin cam năsipos, din firea lui nu e rău, dar' fiind prea peste mână nu-i pot duce gunoiu, nici nu-l pot lucra la timp, ca să pot cultiva cerealele în el.

Vă rog a-mi spune, ce fel de iarbă, ar reuși mai bine într'un astfel de loc, și preste tot în pămînt mai sărac, cam câtă sămăntă la un jugăr catastral.

Nocrichiu.

Alexă Manuil, inv.

Răspuns. Pentru rituri să vinde sămăntă de ierburi mestecată, că în cas dacă un fel n'ar prii pentru climă și loc, trebuie să priește celalaltă.

Pe un jugăr trebuie câte 30—35 chgr.

Procurînd 50 chgr. te costă 24 fl., din care poți împărți și la alți economi. Dacă procuri mai puțină, tot chgr. te costă 60 cr. Pe lîngă descrierea naturii pămîntului cele mai bune sămăntă se pot afla în Budapesta la Mauthner Ödön, care garantează pentru bună-tate.

Întrebarea 35. Care dintre soiurile de găini „Houdan“ și „Selecta“ sînt mai bune pentru prăsire? Să capătă ouă de vîndut la careva român, și cu ce preț? Care soi de

gâște sînt mai bune și ouă mult, și de unde se pot cumpăra dela vr'un Român, și cu ce preț?

Avel Flocaciu, econom.

Răspuns. Amîndouă soiurile sînt bune, vorba este însă dacă le place clima. La cerere se pot căpeta dela ministrul de agricultură, pentru a proba cu dînsule, dacă și cum le priește deosebitele clime din țeară. Unde s'ar afla ouă de vîndut nu știm.

Mai este un soi de găini „Brama“, aceasta crește foarte repede, găinile când sînt de doi ani ajung greutatea câtă de 4—5 chgr. Găina peste an ouă câte 120—150 de ouă, nu poate fi bine ținută, că îngrășindu-se repede devin mai rele pentru ouare. De prăsilă se lasă puii cărora picioarele le sînt copleșite de pene, să poate crește ușor, fiind că nu alege în mîncări, este blîndă și se poate prăsi în ori-care ocol.

Să pot căștiga ouă dela Koppely Géza din Hatvan.

Dintre gâște mai vestită este soiul de „Emden“. Care să îndestulește cu ori-ce nutreț, să poate îngrășa până la 8—10 chgr. Aceasta ouă dela 30—50 ouă. Că cine ar ave dintre Români ouă și cu cât preț nu știm. După această întrebare poate vom primi răspuns.

Întrebarea 36. Avînd lipsă de gunoiu nu s'ar pute înlocui cu gunoiu măiestrit? de unde l-aș pute procura? cu ce preț chlg? este tot așa de bun ca cel de vite? cum trebuie întrebuițat: la fînațe? arături? și pășune? în câți ani își ține puterea pe locuri șesoase și coaste (povirnișuri)? Ce prețuri are?

Răspuns. Gunoiul se poate cu mare folos înlocui cu gunoiu măiestrit. Acesta este compus anume pentru plante, fiecare plantă după natură își are gunoiul seu. Așa când se procură se spune anumit pentru ce trebuință se cere, pentru flori, legume, bucate, numind deosebit planta, că adevă, vanilie, morcovi sau grâu voim a hrăni prin gunoiu. Pămîntul gunoit în acest mod sporește de regulă roada cu $\frac{1}{2}$ parte mai bine. Se întrebuițează chiar ca gunoiul de vite, se împărtășe rîstilat.

Prețul însă este statorit după natura plantelor, pentru flori și legume mai scump, pentru pămînt arătoare și rituri mai ieftin, așa se schimbă prețul între 3—26 fl. pentru o meter m. Se vinde în cantitate dela 10 cr. începînd, se poate procura dela Mauthner Ödön din Budapesta.

La întrebarea 28 din nr. 11 al „Economului“. Preotul Ioan Bochiș din Orman posta Nagy-Iclod. Vine și ne pune la îndemână mai multe documente, dovedind pe deplin că dînsul, face iconostase și icoane, aurește icoane, pregătește prapori (steaguri) în fiecare mărime. Deci cei din Rușova-veche și alții să pot pune la înțelegere cu D-sa.

POSTA REDACȚIEI.

D-sale P. Stoica. Un sfat pentru oficioșii s'a publica mai tîrziu, primăvara este a economiei de câmp, apoi ni puțin local.

D-sale D. Banciu. Puțină paciență că se apropie vremea, deplină deslușire aflî în cele zise mai sus.

Mai multora: În nr.ii 10 și 11 s'a publicat Losurile trase cu 1 Martie la Crucea-roșie și Basilică, trebuie acolo căutate. Cât pentru mai multe losuri, informare despre sortire se poate căștiga la casele de dare, prin care încă se vînd losuri.